LAHOLMS TIDNING

N:R 297. Ansvarig utgivare: J. B. Bengtsson. LÖRDAGEN DEN 21 DEC. 1946 Laholms Tidnings Tryckeri, Laholm. ARG. 16

SCHWEIZ' QUISLING INFÖR RÄTTA. Rättegången mot Schweiz' Quisling, dr Barwirsch, har i dagarna börjat i Chur. Dr Barwirsch som under kriget uppehöll intim kontakt med Seyss-Inquart och Kaltenbrunner, hade gjort upp planer på Schweiz' införlivande med "Stortyskland".

"IMPERIET rinner bort lika fort som USA-lånet"

LONDON den 20. (TT från Reuter.)

Churchill klagade över att det brittiska imperiet "synes rinna bort nästan lika fort som det amerikanska lånet", då Attlee på fredagen hade meddelat underhuset att en representativ grupp burmaner inbjudits att inom kort besöka Storbritannien. Burmanerna skall delta i diskussioner om det sätt varpå de löften om självstyrelse som brittiska regeringen givit det burmanska folket skall uppfyllas.

Churchill yttrade att på den tiden då Lord Chathams stora regering var vid makten måste man gå upp mycket tidigt på morgonen för att inte försumma nyheten om något nytt stort territoriellt förvärv, vilket då var karakteristiskt för Storbritannien. Den icke mindre minnesvärda Attlee-regeringen utmärkes för ett motsatt slags erfarenheter, sade han.

I sin deklaration yttrade Attlee: Vi vill inte hålla kvar några ovilliga folk i samväldet och imperiet. Det är burmanerna som får bestämma sin egen framtid, men vi är säkra på att det blir till fördel både för dem och oss, om de beslutar sig för att stanna i samväldet.

Churchill beskyllde regeringen för en "förfärande brådska" yttrade att "självtorpedering" var det enda ord som passade vad som utspritt över en rad år kunde ha givit det burmanska folket tillfälle att fortsätta sitt samband med den brittiska nationskretsen — allt detta har skjutits åt sidan. Jag anser det nödvändigt att ta avstånd från den kurs regeringen följer, sade Churchill, som i fortsättningen bestred det i överhuset framförda påståendet att det konservativa partiet om det åter kommer till makten, skulle kullkasta denna process. Jag skulle tro att det skulle vara absolut omöjligt, sade han. Premiärministern har i praktiken redan skilt Burma från den brittiska kronan genom vad som nu göres. Detta bör noteras även under denna tid, då man blivit så van vid det brittiska imperiets pågående "nedgång och fall".

Attlee ingrep nu för att säga att Churchill synes ha glömt en del av de senaste årens historia — exempelvis tidigare deklarationer om självstyrelse för Indien. Churchill har i varje stadium motsatt sig långsamma konstitutionella framsteg. Var han med på dominionställning på den tiden? Nej, han talade mot den. Churchill ingrep här och förnekade, att han motsatt sig varje framsteg som gjorts i Indien.

Regeringens deklaration nu innebär inte en uppmaning åt Burma att lämna det brittiska imperiet, sade Attlee. Vi tror att de kommer att stanna kvar, vi inbjuder dem att stanna, men vi tvingar dem inte till det.

"BARNKAMMARRE" PÅ BYRDS FLAGGSKEPP. Amiral Byrds sydpolsexpedition har flera hundar ombord på amiralens eget "flaggskepp", och strax före avresan såg de här små liven dagens ljus. Två medlemmar av den antarktiska expeditionen utfodrar här de små raringarna, som nu följer med på den äventyrliga resan.

Regeringsrådet Swartling blev ny postgeneral

Personskiften inom flera högre ämbeten vid gårdagens konselj

STOCKHOLM den 20. (TT)

Postverket fick på fredagen ny chef efter generaldirektör Örne. Det blev regeringsrådet Erik Swartling, som i konsljen utnämndes till generaldirektör och chef för verket. Den nye generaldirektören är född 1900.

Han avlade jur. kand. i Uppsala 1923 och inträdde 1934 i finansdepartementet som förste kanslisekreterare. Han avancerade 1938 till byråchef och 1942 till expeditionschef i departementet.

Förordnandet för generaldirektör Swartling gäller i sex år från den 1 januari.

Arthur Lindhagen president i Svea hovrätt

Ordföranden i arbetsdomstolen Arthur Lindhagen har utnämnts till president i Svea hovrätt efter president L. B. Ekeberg, som beviljats avsked.

K. m:t har vid avskedet betygat sitt synnerliga välbehag över Ekebergs under en lång följd av år i olika befattningar ådagalagda skicklighet samt städse visad trohet och nit.

Frågan om justitierådet Lindhagens efterträdare i arbetsdomstolen var icke uppe i fredagens konselj.

President Ekeberg utnämnd till riksmarskalk

President Ekeberg utnämndes av konungen till riksmarskalk efter hr Vennersten, som samtidigt beviljades avsked från sitt ämbete.

Konungen har i samband med riksmarskalken Vennerstens avsked betygat honom sitt synnerliga välbehag över hans under en mångårig förvaltning av riksmarskalksämbetet ådagalagda nit, skicklighet och omtanke.

Ärkebiskopen vidgår ansvar för TBH-kaos

STOCKHOLM den 20. (TT)

Intet tyder på att pastor Allan Svantessons förfarande härrört av annat än en viss läggning för egenmäktighet, underblåst av bristen på kontroll uppifrån och av bristande omdöme vid handhavande av ärenden på ett område där han var oerfaren, skriver justitierådet Nils Alexandersson, som på k. m:ts uppdrag biträtt JK med utredning om insamlingen Till Bröders Hjälp.

Den s. k. huvudkommittén för TBH bestod av ärkebiskopen, biskoparna Björkquist och Aulén, statsrådet Quensel samt direktör Albin Johansson i KF, som dock blott bevistat ett sammanträde. Broschyrer om TBH:s syfte och uppläggning sändes ut till lokala ombud. En del tolkade broschyrerna så, att huvudkommittén stod för den ekonomiska förvaltningen, medan andra litade på Diakonistyrelsen emedan redovisningar sändes under dennas adress. Aulén och Quensel trodde att Svantesson företrädde styrelsen. Hrr Quensel och Johansson påpekar, att de gått med i huvudkommittén först sedan det uttryckligen sagts till dem, att de i kommittén bara skulle vara med om fördelning av insamlade medel.

Biskopmötet i september 1944, som startade TBH, beslöt anmoda diakonistyrelsen att sköta den centrala expeditionen. Men ärkebiskopen har vidgått att han av förbiseende inte formligen framfört mötets uppdrag till styrelsen. Statsrådet Quensel förebrår sig att han — såsom kommitténs i praktiskt-formella ting bäst insatte medlem — inte i tid gick till botten med frågan om TBH:s ekonomiska förvaltning.

Denna oklarhet om vem som i egenskap av överledning ansvarade för TBH:s ekonomiska skötsel ledde till, att Svantesson och hans biträden arbetade utan kontroll, heter det vidare. Först sedan pressen i mars i år börjat kritisera Till bröders hjälp kom ett ingripande från huvudkommittén, vars flesta medlemmar utgått från att Diakonistyrelsen sörjde för överledningen.

Mottog dödsdom med en bugning

KÖPENHAMN d. 20. (TT)

Östre landsret i Aalborg har på fredagen stadfäst dödsdomen över stickkeren Börge Thorkild Jensen. Han förklarade, att han var nöjd med dödsdomen, vilken han mottog med en bugning.

USA:s atomplan antogs trots rysk bromsning

LAKE SUSSES den 20. (TT från Reuter.)

Atomutskottet antog med tio röster mot noll de amerikanska förslagen om atomkontroll jämte Canadas ändringsförslag. Sovjetdelegaten deltog ej i omröstningen.

Sovjetdelegaten Gromyko begärde på fredagen sex eller sju dagars uppskov med behandlingen av den amerikanska atomkontrollplanen, som stipulerar internationella undersökningar och förbud att använda vetorätten till att undvika bestraffning för överträdelse av atomkonventionen.

Vid omröstningen förkastades det ryska uppskovsyrkandet med tio röster mot två, Sovjets och Polens. De amerikanska förslagen jämte de canadensiska ändringsförslagen antogs med tio röster mot noll. Canadas tillägg innebär att USA:s förslag skall granskas av ett utskott som tillser att de är i överensstämmelse med FN:s nedrustningsresolution.

Tyskland återkräver provinserna i öster

HAMBURG den 20. (TT. fr. Reuter.)

Schleswig-Holsteins ministerpresident dr Theodor Steltzer förklarade på fredagen, att Tyskland aldrig kommer att undateckna ett fredsfördrag med de allierade om det inte erhåller garantier om att återfå östprovinserna, som nu hålles ockuperade av Polen och utan vilka Tyskland aldrig kan livnära sig självt, sade han. Tysklands rika östterritorier missbrukas av de nya polska ockupanterna på ett sådant sätt att de förvandlas till en ödemark. Det är de allierades plikt att göra slut på den polska förvaltningen av östterritorierna. Om de allierade ämnar avskilja dem från Tyskland för alltid måste de uppge tanken på att få ett fredsfördrag undertecknat.

På tal om uppgiften att Storbritannien årligen betalar 80 miljoner pund för förvaltningen av den brittiska ockupationszonen, framhöll dr Steltzer, att tyskarna ännu inte har fått se detaljerade räkenskaper utvisande värdet av den export, bl. a. av kol och trä, som skall avräknas på kostnaderna för livsmedelsleveranserna. Det bör inte förglömmas att Storbritannien ensamt har erhållit motvärden av 250 miljoner pund genom tyska tillgångar i utlandet. Enbart detta skulle vara tillräckligt för betalning av Tysklands livsmedelsförsörjning under tre år.

Steltzer hävdade också, att uppgivandet av alla tyska patent också måste tas med i beräkningen. Det råder intet tvivel om att de utnyttjas för att främja näringslivet i England och andra stater. Totalvärdet av detta torde betala många års livsmedelsimport.

Julgransljus av stearin kupongfria

STOCKHOLM den 20. (TT)

Fr. o. m. lördagen får kvarvarande lager av svenska julgransljus, innehållande stearin, säljas fritt. Dessa ljus har under december endast fått köpas mot kupong till personkortet.

Vidare har livsmedelskommissionen beslutat att fr. o. m. måndag upphäva ransoneringen av ostlöpe.

F 14-officerarna fick arrest utan bevakning

HALMSTAD den 20. (TT)

Målet mot Hallands flygflottiljs chef överstelöjtnant Christian Nilsson samt löjtnant Seved Paulsson och fanjunkare F. B. Almqvist vid F 14 med anledning av den svåra haveriolycka, som F 14 i februari drabbades av i Norrland, då bl. a. ett plan med tre man ombord försvann, förelåg på fredagen åter vid krigsrätt i Halmstad. Åklagaren, landsfogde E. Vinberg, meddelade att han icke ansett sig kunna yrka ansvar på de åtalade för vållande av annans död, då det icke var uteslutet att omständigheter, som icke hade samband med haveriolyckan, kunnat vålla de tre flygarnas död. Målsägarnas ombud yrkade däremot ansvar även i detta avseende, då han ansåg att den försvunna flygplansbesättningen omkommit genom ouppsåtligt vållande på grund av försummelse eller försiktighet. I träffande väderleksförhållandena som förelegat vid tiden för överstelöjtnant Nilssons och löjtnant Paulssons start från Västerås icke varit sådana att de haft anledning inställa flygningen. Däremot hade Nilsson visat oförstånd i tjänsten, bestående i att han trots flarmeddelande underlåtit att avbryta sin egen och divisionens flygning innan flarområdet uppnåddes. Även Paulsson dömdes för oförstånd i tjänsten, bestående i att han trots radiohaveri på eget plan behållit befälet över divisionen.

Ersättning för den omkomne fänrik Hofbergs hustru begärdes 225 kr i månaden, varifrån skulle avräknas de bidrag som utgår i pension och försäkring. För furir Anderssons maka och dotter begärdes respektive 150 och 75 kr i månaden. De åtalades rättegångsbiträde bestred varje ansvarsyrkande, då det icke kunnat bevisas att de åtalade gjort sig skyldiga till någon underlåtenhet som orsakat olyckan.

Efter överläggning meddelade krigsrätten utslag, varigenom överstelöjtnant Nilsson och löjtnant Paulsson dömdes till arrest utan bevakning i åtta dagar, under det att åtalet mot fanjunkare Almqvist ogillades. Såväl beträffande Nilsson som Paulsson ogillades talan om ansvar och skadestånd för vållande till annans död. Krigsrätten förklarade i utslaget, att de upplysningar beträffande väderleksförhållandena

Mer press på de neutrala

De nödlidande hänvisas till dem som ha råd

LONDON den 20. (TT från Reuter.)

Enligt Daily Telegraphs utrikespolitiske medarbetare kommer inom kort åtgärder att vidtas "för att öva påtryckningar på de under kriget neutrala länderna för att förmå dem att bidraga till kostnaderna för den ekonomiska återuppbyggnaden av de krigshärjade områdena".

De nödlidande länderna skulle vända sig till de neutrala med "bön om hjälp", varvid deras framställningar helt kommer att stödjas av brittiska och amerikanska regeringarna. Både i London och Washington anser man att Storbritannien och USA frikostigt bidragit till återuppbyggnadsarbetet och nu nått gränsen för sina resurser. Detta gäller särskilt Storbritannien. Med hänsyn härtill kan det anses skäligt att hjälp lämnas från länder som varken deltagit i kriget eller i återuppbyggnaden av de krigshärjade områdena.

Brittiska UD:s talesman förklarade på fredagen att regeringen ej har för avsikt att företa några påtryckningar, men att man med tanke på att Storbritannien ej är i stånd att lämna de krigshärjade länderna mycket mera bistånd skulle anse det vara en naturlig utveckling om mera hjälp lämnades från länder som inte behövt bära krigsbördan. I välinformerade kretsar tror man också, att framtida böner från nödlidande länder av Storbritannien torde komma att besvaras med ett förslag att länderna skall vända sig till stater som är bättre i stånd att lämna bistånd

Strejkvarsel vid ABA-SILA

STOCKHOLM den 20. (TT)

För omkring 800 tjänstemän vid ABA—SILA har Handelstjänstemannaförbundet på fredagen varslat om strejk fr. o. m. 15 januari. Förhandlingar har förts sedan i september men natten till fredagen avbröts de som resultatlösa.

Förhandlingarna har gällt bolagens personal huvudsakligast i Stockholm, Göteborg, Malmö, Visby, Sundsvall, Luleå och Karlstad samt utomlands placerad personal. Berörda parter är bl. a. flygklarare, kontorspersonal, teknisk personal, flygvärdinnor, pursers, resebyråpersonal och trafikkassörskor.

Bolagens flygande personal är organiserad i Sveriges flygbefälsförening, som har eget avtal med bolaget. Detta avtal är uppsagt till 1 mars. Förhandlingarna om det nya avtalet har ännu inte börjat. Det blir först på nyåret.

Norskt fartyg förliste med man och allt

BODÖ den 20. (TT från NTB.)

En fruktansvärd olycka inträffade natten till fredagen utanför Borge i Lofoten. Kusttrafikfartyget Havskåren totalhavererade under ett våldsamt oväder med storm och regntjocka. Fartyget slöngades upp i brotten och blev fullständigt vrak. Alla de ombordvarande, tio eller tolv man, omkom. Olyckan torde ha inträffat vid 22-tiden, då folk från land observerade ljus utanför kusten, som sedan plötsligt försvann. På fredagen gick båtar till olycksplatsen och fann vraket efter Havskåren. Man kunde därmot inte upptäcka något spår efter de ombordvarande.

Laholms Tidning

Dagligt nyhets- o. annonsorgan för Laholms stad och södra Halland, Markaryd samt angränsande delar av sydvästra Småland och nordvästra Skåne.

Redaktör: J. S. MJÄLLBY.

Telefoner:
Redaktionen 300
Red. Mjällbys bostad 199
Expeditionen och annonskontoret 299
Annonschef Axel Larssons bostad ankn. 299

Prenumerationspris:
Vid postprenumeration o. hembärning, helår 15:-, halvår 8:25, kvartal 4:50 och månad 1:65.
Vid avhämtning på tidningens exp.: helår 14:—, halvår 7:65, kvartal 4:25 och månad 1:55.

Annonspriser:
Före text..... 18 öre pr mm.
Textsida ..... 20 „ „ „
Särsk. begärd placering i textsida 22 „ „ „
Annonser till första sidan mottagas icke.
Under rubrikerna: Borttappat, Tillvarataget och Platssökande ..... 15 öre pr mm.
Förlovnings-, lyssnings- vigsel- och födelseannonser 5 kronor
10 proc. förhöjning för annonser inlämnade efter kl. 8 fm. till införande i samma dags tidning.
För hänvisning till och svars emottagande debiteras 50 öre.
PRISFÖRHÖJNING debiteras med 30 procent för annonser beordrade med petitstil
10 procents förhöjning lördagar och dag före helgdag

Markarydskontoret:
Platsred.: SVEN B. JONSSON, Villagatan, Markaryd. Tel. 150.

Ernst Birger Kagg i Mästocka har sökt tillstånd att med en i Mästocka av Veinge socken stationerad personbil utöva beställningstrafik för personbefordran, Trafikföretag och andra, som beröras av ansökningen, äga att inom 8 dagar, räknat från den dag, denna kungörelse intagits i denna tidning, avlämna skriftliga yttranden till landsfiskalen i Laholms distrikt, hos vilken handlingarna hållas tillgängliga.

LÄNSSTYRELSEN.

Medlem av Hallands Läkareförening.

Doktor Diamant

Mottagningen inställd 21/12 t. o. m. 6/1.
Telefonvakt fr. o. m. den 2/1 kl. 11—12. (Tel. 3223).

MEDDELANDE.

Efter den 26 dec. 1946 utföres hovbeslag endast på förut bestämd tid.

EINAR OLSSON, Sjöalt.
Tel. 82 Drakabygget.

Extra bolagsstämma

med delägarna i

TJÄRBY TEGELBRUKS A/B.

hålles å Stadshotellet i Laholm måndagen den 30 dec. 1946 kl. 14, för att besluta rörande frågan om uppförande av ny torklada och lagerbyggnad.

Tjärby den 20 dec. 1946.

Styrelsen.

Smågrisar

köpas och säljas å följande platser, **måndagen den 23 dec.:**

Stäme kl. 8 fm.	Hishult 11,45
Ränneslöv 8,30	Kornhult 12,00
Vallberga 8,45	Käphult 12,30
Skottorp 9,00	Knäred 1,00
Ö. Karup 9,30	Skogaby 1,30
Hasslöv 9,45	Veinge by 2,00
Kärr 10,00	Öringe 2,15
Vindrarp 10,15	Tönnersjö 2,45
Jonstorp 10,30	Eldsberga 3,00
Växtorp 11,00	Laholm 3,30
Härsabäck 11,15	

Låg förmedlingsprovision. Kontant eller 6 mån. kredit.

RAGNAR BENGTSSON,
Ysby. Tel. 52.

Boviks julansjovis

hos

LJUNGBERGS EFTR.
G. E. Gudmundsson.

Högsta priser FOLKHUSHÅLLNINGEN
på viss mässkonfektion.

Priskontrollnämnden har vidtagit ändring av bestämmelserna om högsta priser på viss mässkonfektion. Se nämndens meddelande nr 626, som kan hämtas hos kristidsnämnderna.

Stockholm den 18 dec. 1946
STATENS PRISKONTROLLNÄMND

"ALGOTS"

Sportjackor
Skidkostymer
Barnoveralls

har nu inkommit i stor sortering.

Grand Magasin.

Korkmattor

balatum, i nya mönster hemkomna.

Nils Carlsson
Hallandsås. Tel. 3.

Låt

kemiskt tvätta och färga hos

Påfågeln.

Inlämningsställe: **Lundins Dam & Herrekipering.**

damstrumpor

konstsilke fr.	kr	4:50
natursilke o. Bembergsilke	kr	11:60
natursilke	kr	12:75

Grand Magasin

Till salu

Rotstående skog,

huvudsakligen tall av grövre dimensioner, 191 kbm. fast mått, säljes. Utmed bilväg. Stämplingslängder sändas på begäran. Anbud infordras före den 5 jan. 1947, och torde sändas till undertecknad.

Bror Johansson, Lagered, Knäred.
Tel. 127.

Nöjen

Hishults Biograf
Lörd. kl. 8. (Barntill.)
KÄRLEK OCH STÖRTLOPP.
Söndag kl. 5. (Barnförbj.)
REGNBAGSÖN.

Vallberga Biograf
Söndag kl. 8. (Barnförbj.)
REGNBAGSÖN

Växtorps Biograf
Söndag kl. 8. (Barnförbj.)
Gunn Vällgren o. Edvin Adolpson
BEGÄR.

BORTSPRUNGEN.

Stövare

bortkom den 16 under jakt i Tuthult. Färg: Svart med vita tecken, liten vit bles. Lyder namnet Bibbi. Svar till tel. Hannabads växel eller **E. Lindqvist, Hannabad, Markaryd.**

Önskas köpa

Bilar köpas

för nedskrotning till högsta priser.

Henning Johansson, Fridhem.
Bygget. Tel. 24 — bostaden 34.

Vår specialitet är vackra och moderna

Förlovnings- och Vigselringar

av Boliden-guld i olika prislägen

Per Emilson Juvelerare
LAHOLM
TEL 12
POST 460

Jultävlingarna i boxning.

Annandag jul kl. 2 e. m. å Stadshotellet.

Nio matcher.

Deltagare från Borås, Halmstad och Gislaved m. fl. platser.

Dessutom hela Laholmseliten med BROR ANDERSSON i spetsen.

Förköp i **Fribergs Pappershandel.**

Julmust
Juldricka
Vichyvatten
Tonic-Water
Läskedrycker

ALLTID KVALITETSDRYCKER från

SOFIERO BRYGGERI

Tel. 156 LAHOLM Tel. 156

LÅT ZOEGAS KAFFE FÅ FRAMSTA PLATSEN
VID JULEBORDET OCH KAFFEKASKEN.
OCH UTI HISHULT, DÅ BLIR DET FEST!
ZOEGAS KAFFE, DET ÄR JU BÄST!

GOD JUL!

Hj. Månsson Hishult

Med tack för det gångna årets angenäma affärsförbindelser tillönska vi ärade kunder och gynnare

God Jul

och

ett gott nytt år 1947

HARDIN ANDERSSON, AKERI.
Tel. 26 RÅSTORP. Tel. 26.

God Jul och ett gott nytt år

tillönskas ärade kunder i Hishult med omnejd.

GRETA och **RAGNAR JOHANSSON,**
Timsfors.

FOLKHUSHÅLLNINGEN

Ang. ytterligare bränsle för varmvattenberedning.

Medgivandet att tillhandahålla varmvatten kvarstår tills vidare. För ändamålet erforderligt bränsle får inköpas mot de inköpshandlingar, som påstämplats "Bränsle för varmvattenberedning", i samma bränsleslag, som tilldelats för november—december, dock att den inom ortsgrupperna II A, II B, III C och III D medgivna rätten att i mån av tillgång alternativt uttaga brunkolsbriketter nu bortfallit; leveranserna få i samtliga fall uppgå till *högst 60 %* av poängsumman inklusive tidigare frigiven kvantitet, varigenom bränslebehovet för varmvattenberedning är täckt ungefär till mitten av februari 1947.

Beträffande vissa fastigheter med mekaniska eldningsanordningar, Ventocalorpannor eller stenkolseldade värmepannor, som erhålla sin bränsletilldelning enligt särskilda föreskrifter, hänvisas till meddelade specialbestämmelser.

De närmare föreskrifterna finnas i bränslekommissionens cirkulär nr 507.

Stockholm den 18 december 1946. STATENS BRÄNSLEKOMMISSION.

Gynna L. T:s annonsörer.

VID BEHOV AV PRIMA

Billesholmskol

ring då 21443 Hälsingborg.

Veinge Erk. Sjukkassa.

Resterande avgifter torde inbetala senast den 30/12 1946.

Styrelsen.

Osram glödlampor

hos

LJUNGBERGS EFTR.
G. E. Gudmundsson.

Mandoliner
Gitarrer
Resegrammofoner
Grammofonskivor

GUNNAR GRAN

Tel. 92 Växtorp.

Stenborrning

utföres med maskin.

ÅKE JANSSON, Eketsbygget.
Alstorp. Tel. 49.

DEN 21 DECEMBER.

Årgång 16.

Laholms Tidning har härmed nöjet anmäla sin sextonde årgång.

De är, som ligga bakom ha varit kampfyllda år, kamp för existensen. Tidningen har emellertid, tack vare enig uppslutning av stadens och bygdens folk i förening, med varje år som gått fått en allt starkare förankring inom spridningsområdet. Varje år har medfört en ständig ström av nya prenumeranter, vilket varit anledning till glädje för dem, som stått i spetsen för tidningsföretaget och haft till sin uppgift att lotsa tidningen fram genom de bränningar och skär, som alltid uppställa sig i en ny tidnings väg.

Och framgången fortsätter. Senast det gångna året har tillfört oss många nya läsare och Laholms Tidning har denna dag en postupplaga, som ingen fordomtida tidningsutgivare i Laholm skulle kunnat tänka sig vara möjlig. Enbart postupplagan utgör nämligen denna dag 2,791 exemplar. I fjol vid samma tid var postupplagan 2,395 exemplar. Utvecklingen går sålunda i rätt riktning! Och med en sådan upplaga håller Laholms Tidning fortfarande med glans sin rangställning som n:r 3 av Hallands 12 dagstidningar, vad postupplagan beträffar!

När vi nu inbjuda till prenumeration för år 1947 gör vi inga större löften och utfästelser. Skryt och självberöm är nämligen inte vår starka sida. Vi låta tidningen och dess innehåll tala för sig själv och framstegen i såväl prenumeration som lokalannonsering tyder på, att tidningen till sin uppställning och innehåll motsvarar läsekretsens önskemål. Det enda löfte, vi önska avgiva inför det förestående årsskiftet, är, att vi som hittills på alla områden — och särskilt på det lokala — skall i minst samma utsträckning som innevarande år göra vad i vår förmåga står för att tillfredsställa läsekretsens anspråk på sin ortstidning. I synnerhet på ortsnyheternas och ortsreportagets område är det sedan åratal känt och erkänt, att ingen annan på området arbetande tidning kan ta upp konkurrensen med den sydhalländska befolkningens egen tidning.

Laholms Tidning lägger alltså även på det nya året tonvikten vid att vara en vaken och vederhäftig ortstidning för denna bygd. Den skall tillika sträva efter att föra en sansad politik i landsbygdspartiets anda. Staden och bygden äro beroende av varandra i både kulturellt och ekonomiskt avseende och för bådas problem kommer vårt öra att vara lyhört. Nu som i fortsättningen vill tidningen vara sydhallänningarnas eget språkrör, en uppgift, för vilken Laholms Tidning har naturliga förutsättningar, alldenstund tidningsföretaget äges av personer, som äro bosatta i bygden och här utöva sin dagliga gärning.

Laholms Tidnings prenumerationspris är oförändrat även för år 1947 — det femte året i följd, som ingen förändring i detta vidtagits.

Vi hälsa alla gamla och nya läsare välkomna på nytt under år 1947. Vi hoppas, att Laholms Tidning även i fortsättningen skall bli alla sydhalländska hems kära vän!

LAHOLM

VÄDERLEKEN:

Utsikter för södra Götaland: svag till måttlig vind, mot eftermiddagen tilltagande, mellan väst och sydväst, småningom mulnande men uppehållsväder, något mildare.

Om det är kallt eller varmt väder köper vi kläder hos

Lundins

Laholms Tidnings julläsning
medföljer dagens tidning.

Trevlig julfest för gamla.

Ett trettiotal gamla i staden hade i går inbjudits till en trevlig julfest å Stadshotellet, där de undfägnades på bästa sätt. Kyrkoh. Lindblom höll en betraktelse, folkskoll. Georg Persson underhöll med uppläsning på skånskt bygdemål, och slutligen kom Lucia med tärnor som bjöd på kaffe med gott tillbehör. Att belåtenheten var allmän och tacksamneten stor bland de inbjudna, är givet.

Stämmor.

— Arnaberga, Skogaby, Lejeby linryckningsförening hade årsstämma på Stadshotellet i Laholm i går. Till ordförande återvaldes lantbrukare Gustaf F. Andersson, Arnaberga, samt till övriga styrelseledamöter Magnus Magnusson, Skogaby, och Birger Svensson, Ahla. Till revisorer återvaldes W. Kähler, Säbyholm, och Karl Arvid Månsson, Vårvik, suppl. Thure Jönsson, Arnaberga.

— Arnaberga—Bonnarp vägsamfällighet hade årssammanträde på Stadshotellet i går. Till ordförande återvaldes Gustaf F. Andersson, Arnaberga. Till ledamöter av styrelsen omvaldes vidare W. Kähler, Säbyholm, och Johan Jönsson, Ebbarp. Till revisorer

JUL det goda hjärtats FEST

Detta gäller särskilt herrarna!

Herrarna har sina särskilda problem när de köper klappar åt en dam. Det kan vara svårt nog att fundera ut en idealklapp. Men här är ett förslag — ett gott förslag! Giv henne ett häfte Argus-femmor — det roliga presentkortet. Det ger henne möjlighet att själv välja bland de vackra garnityren, de flotta nattlinnena, de sköna bäddjackorna och morgonrockarna hos Argus.

Argus har det

Köpmansgatan 2, Halmstad.

omvaldes Gottfrid Bonnarp, Bonnarp, och Gustaf Adolf Jönsson, Årnaberga, suppl. Julius Jönsson, Bonnarp.

Läkarna.

Medicinalstyrelsen har förordnat leg. läkaren Lars Edén att även under nästa år uppehålla stads läkartjänsten i Laholm.

Laholms stad

har fått k. m:ts tillstånd att upp låna 75,000 kr. på 40 års amortering för uppförande av ett bostadshus.

Folkpensionärernas dyrortsgradering.

Laholms stad anhåller hos regeringen att staden med omedelbar verkan skall uppflyttas i orts grupp 2 enligt folkpensionslagen och att staden från 1 januari skall placeras i sådan bostadskostnadsresp. dyrortsgrupp att placeringen motsvarar de faktiska levnadskostnaderna i staden. Därvid bör hänsyn tas till bostadskostnaden i enfamiljshus.

Det är fastslaget, heter det, att nuvarande dyrortssystem medför uppenbara orättvisor för landsbygd och en rad mindre tätorter. Från 1 juli 1947 skall visserligen ny dyrortsgruppering gälla, men full rättvisa därigenom kan tyvärr ej påräknas. Staden har hittills hållits nere i dyrortshänseende genom konstlade medel och på grund av ett betydande bestånd av äldre, mer eller mindre undermåliga lägenheter, av vilka åtskilliga bort för länge sedan utdömas. Sådana åtgärder har dock ingalunda kunnat vidtas på grund av rådande bostadssituation. Vid verkställd levnadskostnadsundersökning har det också visat sig att staden ligger i nivå med flera s. k. dyra orter beträffande livsmedel etc.

EN SKÅL I

"Östras"

Tag hem av vår härliga Julmust — den hör tillsammans med den feta julmaten.

Östra Bryggeri A.-B.

HALMSTAD
Tel. 304.

LAHOLM
Tel. 76.

Trevlig julfest å Samrealskolan

Kamratförbundet vid Samrealskolan hade i går kväll sin sedvanliga julfest. Eleverna samlades i aulan kl. 6.30 och här bjöds på musik, sång, deklamation och en charad, allt utfört av eleverna själva. En känd teaterpjäs "Examen i Ruskaby skola" fick ett trevligt och bra framförande. Kaffe och läsk serverades vid ett vackert dukat långbord i övre korridoren och sedan man bänkat sig här inträdde Lucia åtföljd av tärnor, stjärngossar och Judas med pungen, och utförde flera sånger. Så blev det sång under ledning av musikdirektör Peter Pålsson och därefter samlades man ånyo i aulan för att leka ringlekar kring granen. Det hela avslutades med en stunds dans. Festen var mycket lyckad och belåtenheten var stor.

Ny länsassessor i Halland.

Länsnotarie A. H. Sylwan, Kristianstad, har utnämnts till länsassessor på landskansliet i Hallands län.

Den nye länsassessorn är f. n. kanslichef i socialdepartementets byggnadsberedning och torde enligt förljudande knappast komma att tillträda sin befattning i Halmstad. Han är född 1905 i Stockholm, där han tog studenten för att sedan läsa juridik i Lund. Efter jur. kand.-examen därstädes och sedvanlig tingstjänstgöring blev han länsnotarie i Kristianstad. År 1941 utnämndes han till andre länsnotarie i Linköping, och i år blev han förste länsnotarie i Kristianstad, vilken befattning han sålunda aldrig hann tillträda.

Landstingsvalet i Årstad-Faurås står fast.

Regeringsrätten har ogillat av hrr Bengt Bengtsson och Martin Johansson anförda besvär med yrkande om upphävande av septembervalet av landstingsmän i Årstads och Faurås häraders valkrets. De har gjort gällande, att ordföranden i valnämnden i Skrea socken skulle ha försummat sina åligganden beträffande tillhandahållandet av röstlängdsutdrag och kuvert till valet m. m., vilka förhållanden måste anses ha inverkat på utgången av valet. Regeringsrätten förklarar emellertid, att de icke visat förhållande av beskaffenhet att föranleda valets ogiltighet.

Lastbilstrafiken ökas alltjämt.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens senaste trafikräkning vid månadsskiftet augusti—september visar någon minskning av den totala trafiken i jämförelse med juliräkningen. Nedgången är 7,8 proc. och beror mest på personbils trafikens tillbakagång med 11,7 proc. Lastbilstrafiken har däremot ökats med 13 procent.

I Hallands län räknades vid 4 räknepunkter 6,875 fordon, varav 6,699 motorfordon. Antalet trampcyklar uppgick till 4,555.

Levnadskostnadsintdexet skall undersökas.

En kontrollundersökning av representativiteten hos levnadskostnadsindex skall nu göras med anledning av den kritik som framkommit. Finansministern har uppdragit undersökningen åt sekreteraren hos statens sjukhusutredning Erik Soop.

Markförsäljningarna.

Kammarkollegiet tillstyrker hos regeringen att hr Nils G. Jönsson för 14,000 kr. får inköpa det av honom arrenderade torpet Nydala under Prästgården nr 1 i Ränneslövs socken.

Riksdagens avslutande.

1946 års lagtima riksdag skall avslutas lördagen den 28 kl. 11. K. m:ts brev om avslutandet skall uppläsas i första kammaren av utrikeministern och i andra av statsrådet Sköld.

Hästvagnsdäck får säljas.

Reservförrådsnämnden har bemyndigats att sälja 3,000 hästvagnsdäck.

Familjenytt

FÖDELSEDAGAR:

50 år

fyller i dag fru Elsa Bengtsson, maka till trädgårdsmästare C H. Bengtsson, Laholm.

60 år

fyller på söndagen lantbrukaren Ernst Augustsson, Brostorp, Våxtorp.

Han är född i Eldsberga, men kom som barn till Ysby. I unga år började han i lantbrukets tjänst. Han hade bl. a. anställning på Munkagård, Uddekulla m. fl. gårdar i hemtrakten. För 35 år sedan övertog han den gård, han ännu brukar, på arrende. Den var då arrendegård under Vallen. Augustsson har sedermera friköpt densamma. Han har på gården nedlagt en idog jordbrukargärning och i mångt och mycket förbättrat densamma och försatt den i en hög kultur. Dessutom har han så gott som helt byggt om gården. Jubilaren har helt gått upp i sin gärning vid jordbruket samt ej haft tid till övers för några kommunala eller andra förtroendeuppdrag. Han är en vänsäll och trevlig man, som på högtidsdagen säkerligen får röna månget bevis på minnesgodhet från släktingars och vänners sida.

60 år

fyller i dag tegelbruksarbetaren Anton Andersson, Värnen, Laholm.

70 år

fyller på måndag järnsvarvaren Ludvig Nilsson, Timsfors.

Hr Nilsson är född i Lilla Edet och efter slutad skolgång började han arbeta på mekaniska verkstäder. Han flyttade 1903 till Värnamo, där han arbetade i en mekanisk verkstad. Till Timsfors kom han 1909, där han fick arbete som järnsvarvare hos Lagamill, ett arbete, som han trots sin höga ålder dagligen sköter på ett synnerligen förtjänstfullt sätt.

Några kommunala uppdrag har det aldrig varit; arbetet har tagit sin tid och det som blivit över har jubilaren med kärlek ägnat åt familjen och sina hobbys, nämligen fiske och musik.

Under den tid, som Markaryd—Timsfors musikkår verkade, var hr Nilsson en trogen medlem och han nedlade inom denna ett betydande arbete.

Jubilaren är pigg och kry för sin ålder. Bara det, att han dagligen sköter sitt arbete i fabriken, säger en hel del om vitaliteten. Bland förmän och arbetskamrater är han avhållen som en god kamrat och en duglig yrkesman.

80 år

fyller på måndag f. lantbrukaren Janne Nilsson, Eskilstorp, Ö. Karup.

Jubilaren är född i Finsbo i Ö. Karup och övertog omkring 20-årig vid faderns frånfälle föräldragården, som han därefter innehade och brukade till 1936, då han överlät den till en son. Han utförde under de mer än femtio år som han innehade gården ett erkännansvärt arbete och utförde bl. a. betydande nyodlingar. I samband med gårdens överlåtande uppförde makarna Nilsson en villabyggnad på gårdens mark, där de nu njuta sin ålderdomsro.

I yngre år var hr Nilsson beklädd med ett flertal kommunala och allmänna förtroendeuppdrag. Bl. a. var han under många år ledamot av taxerings- och pensionsnämnderna och under en mycket lång tid var han huvudman i Östra Karups sparbank. Trots sin höga ålder är han alltjämt vid god själslig och kroppslig vigör.

80 år

fyller på måndag f. lantbrukaren Lars Petter Henriksson, Kärragård, Laholms landsförsamling.

Hr Henriksson är född på den gård som han alltjämt innehar och på vilken han utfört ett mycket berömvärt arbete under årens lopp. Han har gjort sig känd som en duktig och insiktsfull jordbrukare. Han har varit livligt intresserad för jakt. Han är för sina år mycket vital och arbetsam.

85 år

fyller på måndag fru Botilda Olsson, änka efter lantbrukaren Magnus Olsson, Skummeslöv.

Sedan makens död för omkr. 25 år sedan vistas fru Olsson hos en son, bosatt i Grevie.

DÖDSFALL:

Herman Gustavsson. F. d. lantbrukaren Herman Gustavsson, Kilhult, Skånes Fagerhult, har avlidit i en ålder av 54 år. Närmast sörjande äro maka och barn.

Riksdagskrönika

Helgeanadsholmen den 18 dec.

Även höstriksdagens slutspurt har utmärkts av det sedvanliga jäktet med anhopning av större och svårknäckta ärenden. Följden har blivit långa nattliga debatter inför alltmera glesnande bänkrader. Natten till onsdagen höll första kammaren på att debattera ända till halv 2 medan andra slutat vid 11-tiden. Fr. o. m. fredag räkn. man att jullovet som för flertalet kommer att omfatta omkring tre veckor, skall ta sin början. Den 10 januari samlas åter den "riktiga" riksdagen.

Den nu gångna höstriksdagen har varit synnerligen arbetsfylld. Den har fått flera stora ärenden på sitt program än man från början beräknade. Och stridens vågor har gått ganska höga. Regeringens propåer har ibland utsatts för en omild men berättigad kritik. Särskilt finans- och handelsministrarna har fått sina fiskar varma medan övriga statsråd haft en tämligen lugn och fridfull tillvaro under denna riksdag. Men så ha ju också de ekonomiska och handelspolitiska problemen stått i förgrunden för intresset. Hr Wigforss klämdes hårt senast under tisdagens ekonomiska debatt. Det kom därunder klart fram att hr Wigforss i egenskap av regeringens ekonomiska expert och talesman i hithörande spörsmål inte är benägen för några kraftåtgärder mot inflationen förrän industriens lönearbetare fått sitt. Man spårar här den kommunistiska pådrivningen. Först sedan lönehöjningarna genomförts kan det bli fråga om en ny "giv". Därför avböjer hr Wigforss också t. v. tanken på en runda bordskonferens, där givetvis även jordbrukarna komma att framföra sina synpunkter. Och det kanske skulle rubba den mäktige finansdiktatorns cirklar. Det är också uppenbart att hr Wigforss vittsvävande ande fått mera svängrum efter Per Albin Hanssons bortgång. Han efterträdare har inte samma auktoritet gent emot statsrådskollegerna. De socialistiska idéerna framträda klarare och mera oförmedlat, vilket i sin tur ökat omsättningarna mellan oppositionen och regeringspartiet.

Onsdagens stora debattämne gällde sjukförsäkringen och den fria sjukvården. Om de stora linjerna i denna omfattande och dyrbara socialreform, vilken skall träda i kraft först 1950, voro alla eniga, men om detaljerna rådde vitt skilda meningar, vilket framgick av att ej mindre än 11 reservationer vidfogats sjukvårdsutskottets betänkande. I huvudsak blev det dock som utskottsmajoriteten ville. För landsbygdens del är det tillfredsställande att minimisjukpenningen blir enhetlig eller kr. 3.50 pr dag med möjlighet att genom frivillig tilläggsförsäkring öka den samma. Högerns förslag om graderring efter inkomstförluster avvisades. Någon förmögenhets-, inkomst- eller dyrortsgradering skall alltså icke förekomma.

Ett stort problem är emellertid hur den fria sjukvården skall kunna realiseras med hänsyn till den rådande bristen på sjukvårdsplatser och sjukvårdspersonal. Situationen kan visserligen förändras till 1950, då reformen skall börja tillämpas, men här förefinnes onekligen ett ovisshetsmoment.

Utom fri sjukvård skola patienterna få läkemedel till halva priset. Såväl sjukvården som läkemedelsbidraget har lösgjorts från själva försäkringen. Dessa ersättningar skola klaras direkt mellan å ena sidan statens organ samt å andra sidan sjukvårdsanstalterna och apotekarna. Eventuellt kommer de billigare läkemedlen att bli tillgängliga före 1950. Motion härom hade väckts av representanter för landsbygdspartiet.

Sjukförsäkringen skall delvis finansieras med avgifter. För ungdomar mellan 16—18 år blir avgiften 16 kr. och sjukpenningen 2 kr. samt för vuxna 24 kr. och sjukpenningen som sagt 3.50 kr. dag. Kostnadsökningen för statsverket beräknas till i runt tal 200 milj. kr. per år.

N—r.

Tusentals sjuka finska barn vårdas kärleksfullt i Sverige. Hjälp oss att behålla dem tills de bli friska. Giv ditt bidrag till Hjälpkommittén för Finlands Barn. Postgiro 900 900.

Terminsavslutning vid Samrealskolan

Terminsavslutning vid Samrealskolan ägde rum i dag på fm. Sedan eleverna samlats i aulan sjöng en kör under musikdirektör Peter Pålssons ledning några vackra sånger.

Rektor Waldert trädde fram till katedern och lämnade meddelande om stipendier. Av den del av avkastningen från Björnmarkska fonden, som faller å Samrealskolans del, 50 kr., utdelades 10 kr. till vardera Elsa Johansson och Sonja Nilsson i klass 4, Ann Mari Gunnarsson och Evy Jönsson i klass 3 samt Elise Nilsson klass 2. Ett stort antal elever fick emottaga Skolidrottsförbundets idrottsmärke för goda idrottsliga prestationer. Rektor lämnade vidare meddelande om nästa termins början.

Unisont sjöngs psalm 55: 4, varefter Inez Karlsson i tredje klass läste julevangeliet. "Herdarna", av Bengt Nyström lästes av Lisbet Carlborg i klass 4 och till sist sjöngs ps. 69: 3.

Och eleverna kunde därefter bege sig till klassrummen för att hämta betygen.

Prof. Piccard vill 3 mil upp i luften.

WASHINGTON i dag. (TT.)

Professor Piccard kommer i juni nästa år att med tillhjälp av ett knippe ballonger — 57 st. — söka nå upp till en höjd av 30,000 meter.

SEPARATORS tyska fabriker äro åter igång.

Blott halv drift på grund av materialbrist.

STOCKHOLM i dag. (TT).

Separators tyska fabriker, som ligger utanför Hamburg, är inte bombskadade och är nu igång för halv drift efter vad det visat sig vid den svenska undersökningskommissionens besök där. De tillverka framför allt kylmaskiner och specialmaskiner för mejeriindustrien, avsedda för den engelska ockupationszonen i Tyskland. Att driften bara är halv beror inte på en otillräcklig efterfrågan utan brist på framför allt material och yrkeskunnigt folk, uppger DN.

Boknytt

KULLA-GULLA HÅLLER SITT LÖFTE av Martha Sandvall-Bergström. Bonniers. Pris inb. 3:75.

Den underbara berättelsen om 12-åriga Kulla-Gulla o. hennes fem små moderlösa skyddslingar på torpet blev förra julens mest lästa barnbok. Och i år kommer hon igen. Hon får en ovän och råkar i mycket stor fara, men rådig och modig som hon är, går hon bokstavligen talat genom eld och vatten för sina skyddslingar. Och till sist ordnar sig allt till det bästa.

SIMMA EFTER BÅT, roman av Einar Åberg. Gebers förlag. Pris häft. 10 kr.

Med humor och medkänsla skildrar Einar Åberg här en ung mans väg mellan tvenne flickor, var för sig olika, som rivaliserar om hans gunst. Den unge mannen, som är bodbiträde, får så en dag en större tipsvinst och det blir en bomb i en idyll. Någon lycka för den emellertid inte med sig. Det är en underhållande och lättläst men på samma gång humoristisk bok, som är verkligt läsvärd.

JUGGA-JAGGA OCH VAGGE-VUGGE av Ingrid Nyman och Gallie Åkerhielm. Bonniers. Pris kart. 5:50.

En verkligt festlig och rolig saga om en jaguar och en valross som rymma från en zoologisk trädgård och ge sig ut på äventyr, först vid Nordpolen och sedan i tropikerna. Trevligt berättad med många färgteckningar och säkerligen mycket efterlängtad av de yngsta.

MAJA PRÖVAR FRIHETEN av Annagreta Ek. Bonniers. Pris 3:50, inb. 5:00.

Det är inte så lätt för en ung flicka från landet att klara sig ensam i storstaden, men Maja är av gott virke och trots svårigheterna går det ändå. Men en manlig arbetskamrat uppträder som skyddsängel. En givande och bra roman — på samma gång verklighetsskildring — för unga flickor.

Senaste nytt:

Kooperativa köper ett stort tegelbruk

A.-B. Mälardalens tegelbruk vid Stockholm.

STOCKHOLM i dag. (TT.)

A.-B. Mälardalens tegelbruk har av jägmästare Arvid Carlander sålts till Kooperativa förbundet och HSB. Överlåtelsen sker vid årsskiftet.

Företaget tillverkar tegel vid 12 tegelverk och har ett aktiekapital på 2,67 milj. Det förser Stockholm med större delen av stadens tegelbehov.

Meningen är att också den enskilda byggnadsindustrin skall intressera sig i företaget och förhandlingar härom är igång med såväl enskilda byggmästare som Svenska Riksbyggen.

Ingen brist på bildäck i sommar

Fantastisk produktion i USA nu.

STOCKHOLM i dag. (TT.)

8,000 bildäck utöver de 13,000, som tidigare rapporterats, kunde legationssekreterare Västfelt sluta köpeavtal om i USA. Han kom på fredagen åter till Stockholm med amerikaflyget och berättar, att vi redan nästa sommar kan få ungefär så mycket ringar, vi vill. Produktionen i Amerika är enorm just nu. Bara i oktober tillverkade man där 8,3 milj. däck, men än så länge suger den inhemska marknaden upp allt bilgummi.

Riksdagsarvodena skall nu utredas.

Generaldirektör Örne ordförande i kommittén.

STOCKHOLM i dag. (TT).

Frågan om riksdagsarvodenas höjd och beskattning kommer enligt MT att utredas och sannolikt tillkallas utredningsmännen kring årsskiftet. De olika riksdagspartierna blir representerade i kommittén, i vilken dessutom torde komma att ingå representanter för riksgäldsfullmäktige. Tidningen förmodar, att generaldirektör Örne blir ordförande i kommittén.

Svensk kapten reste ofta över norska gränsen

För att träffa tyska officerare under kriget.

STOCKHOLM i dag. (TT.)

Kapten Fritjof Trulson, som på fredagen rannsakades i Svea livgardes krigsrätt, har, enligt vad försvarsstaben meddelar DN, under kriget avtjänat 15 dagars vakt arrest för att han, då hans kompani var förlagt till Grundforsen, flera gånger rest över gränsen och sammanträffat med tyska officerare.

Stadsmatch mot Karlskrona i jul

Returmatchen i boxning Laholm—Karlskrona äger rum, enligt vad vi erfarit, under trettondehelgen i örlogsstaden. I den första stadsmatchen här i Laholm segrade hemmapojkarna med 7—2, men gingo sedan med på, att döma den oavgjord, ty några halmstadsboxare medverkade i laholmslaget. I Karlskrona torde laholmarna inte ha så värst stora chanser, att återupprepa victorian.

Även en stadsmatch planeras mot Lund.

Markarydsbygden
Laholms Tidnings lokalredaktion, Markaryd, Villagatan.
Redaktör: SVEN B. JONSSON, Tel. 150.

God jul och Gott nytt år
tillönskas ärade kunder och vänner
HILDEGARD KRISTIANSSONS HEMBAGERI & CAFÉ.
Tel. 131 MARKARYD Tel. 131

Markaryds Mejeriförenings
produkter av
Mjölk Smör Grädde
REKOMMENDERAS
Markaryds Mejeriförening.
Tel. 71.

A. Dahls Eftr.
Anders G. Lidberg.
Tel. 110 MARKARYD Tel. 102
Bästa inköpskälla.

Tandläkare
Brita Stina Bengtsson
Markaryd,
bortrest fr. o. m. den 21 dec. t. o. m. den 6 jan.

Andsjöholmsområdet

har under det snart gångna året uppvisat en livaktighet som aldrig förr. Ett stort antal nya hus har uppförts och vägar har anlagts.

L. T. gjorde häromdagen ett besök där, varvid vi träffade ägaren till ett flertal tomter, nämligen disp. G. Magnusson, Ljungby.

Hr Magnusson håller f. n. på med ett mycket stort arbete, då han låter den backiga och steniga terrängen jämnas och för detta ändamål har han avtalat med Skånska Cementbolaget att de med en Caterpillar ombesörjer arbetet.

Det är rent förvånansvärt vad en sådan maskin kan uträtta. En stor backe full med sten är helt enkelt ett lekverk att skaffa undan. Den överflödiga jordmängden flyttas till ihåligheter och på en kort stund har man en slät mark, där förut stora backar var i vägen.

Runt omkring Andsjöholm är snart all mark klar och sedan kom mer maskinerna att flyttas till det stora området mellan Svensmarks skomakeriaffär och Skärsjödal. De stora backarna på vänster sida om vägen räknat, när man kommer från köpingen, kommer helt att försvinna, och den överflödiga jordmassan fyller upp kär ret, som ligger bakom. Nu räcker naturligtvis inte denna jordmassa till, utan skall kärret fyllas så fordras det ytterligare en stor del jord.

Dessa tomter det här är tal om, har blivit över, då spekulanterna ansett att det fordras för mycket arbete med iordningställandet. Nu kommer säkerligen tomterna att bliva mycket efterfrågade, då de nu äro lätt bearbetade och ligger centralt.

Andsjöholmsområdet kommer ganska snart att ändra karaktär och när sedan Markaryds pampiga idrottsplats blir färdig, så kommer säkerligen trakten att bli ett vackert och tilltalande område i köpingens utkant.

Essji.

Hem från Amerika.

Efter 32 år i Amerika har Carl Tondell återvänt hem till Markaryd för att gratulera sin gamle fader, lantbrukaren August Johansson, när denne på nyårsafton fyller 85 år. "Hoppas att de har huggit en fin julgran därhemma", var det första Tondell sade, när han steg i land från julbåten Gripsholm. "Det känns en smula konstigt att åter trampa hembygdens mark efter så många år därborta", menade han, och han gladdes över att få fira julen hemma.

Köpings-fullmäktige

höll i torsdags årets och periodens sista sammanträde under ordförandeskap av rektor C. A. Andersson.

Fullmäktigeledamöterna delgåvos Systembolagets i Halmstads ansökan om sprituts känkningsrättigheter vid Markarydsutställningen stundande sommar. Ärendet hade tidigare behandlats av kommunalnämnden som tillstyrkt ansökan, och nykterhetsnämnden, som avslagit densamma med 3 rös ter mot 2. Fullmäktige lämnade sitt bifall till den gjorda ansökningen.

En ansökning om avkortning av kommunalutskylder förelåg och fullmäktige beslutade att avskriva skatterna.

Markaryds Flickscoutkår begärde i en skrivelse om att deras barack vid Östergatan skulle få stå kvar till dess att marken skall disponeras för andra ändamål och fullmäktige beslutade att så skulle ske. Ärendet överlämnades till kommunalnämnden.

Val.

I fattigvårdsstyrelsen för åren 1947—1950 omvaldes handl. Berndt Svensson samt nyvaldes fru Svea Alfredsson och affärsbiträdet Maj-Britt Blixt med fru Augusta Persson och banktjänsteman J. Alfredsson som ersättare.

I barnavårdsnämnden för samma år omvaldes folkskollärare Martin Rahm och rektor Mina Torén med reparatör Bertil Larsson och fabrikör Axel Melin som suppl. Till ordförande omvaldes folkskollärare Rahm.

Doktor Ivar Sandberg, polisman Barkan Jansson och fabrikör Georg Gustavsson omvaldes i nykterhetsnämnden och till ordf. omvaldes hr Gustavsson. Suppl. fru Blenda Jonasson och banktjänsteman J. Alfredsson omvaldes även.

I brandstyrelsen för åren 1947—1950 omvaldes fabrikör Axel Melin och fabrikör Lewi Carlsson med fabrikör Erik Olsson och ingenjör Erik Markóö som ersättare.

Till taxeringsnämnd för 1947 valdes fabrikör Axel Melin, fabrikör Erik Olsson, cementgjutare Albin Johansson, stationskarl Johan Örhn och köpman Yngve Olsson. Ersättare blevo fabrikör Georg Gustavsson, fabrikör Emil Persson, snickare Albert Andersson, förste kontorist Emil Olsson och handl. Ernst af Klinteberg.

I hästuttagningsnämnden för åren 1947—1950 omvaldes rektor Oscar Spanne, handl. Berndt Svens son och verkmästare Ernst Persson med polisman Barkan Jansson, lantbrukare Anselm Persson och åkeriägare Georg Bondesson, som ersättare.

Till revisorer för 1947 omvaldes kontorist Sture Hjelmér, banktjänsteman S. E. Serwander och fabrikör Karl Melin. Ersättare blevo kontorist Albin Blixt, handelsbiträde Tage Bengtsson och handels föreståndare J. Danielsson.

Revisorer för kristidsförbundets räkenskaper blev Hjelmér med Serwander som ersättare.

Till revisorer och granskare av utställningens räkenskaper valdes kontorist Hjelmér och boktryckare Karl J. Hansson med handelsföreståndare J. Danielsson och advokat Gustaf Brandt som ersättare och till roteombud under tiden 1/4 1947 till 31/3 1951 valdes kommunalkamrer Gunnar Andersson med polisman Barkan Jansson, som ersättare.

Till sammankallande vid 1947 års första sammanträde valdes rektor C. A. Andersson.

Inbördeskrig i full gång i Indokina.

PARIS den 20. (TT. fr. Reuter.)

Striderna har blivit allmänna mellan franska och infödda trupper i Hanoi i Indokina. Den franske kommissarien i Tonkin, Sainteny, har allvarligt sårats.

Rapporter från Saigon uppger, att staden är omringad av 30,000 anhängare till Vietnamns autonoma regering.

I kretsar, som står den franska generalstaben nära, beteckna man läget i Indokina som "kritiskt". Fransmännen har i hela Indokina under sitt befäl 89,000 man. De militära experterna här anser, att det skulle behövas ytterligare 200,000 man för att "återerövra" Indokina, om orolighetema skulle nödvändiggöra militära operationer i stor skala. De senaste rapporterna uppger att franska stridsvagnar varit i aktion. Franska trupper har angripit Vietnamns regeringsbyggnad och Vietnamn-presidentens residens. Vietnamnregeringen har flytt.

Vietnamns president, d:r Minh, säges ha vädjat till den franska regeringen att återuppta förhandlingarna för att förhindra massakrer.

De franska trupperna har besatt stationen i Hanoi och Vietnamn-regeringens fängelse i staden.

Unik bild av Gustav II Adolf skänkt till Gävle

GÄVLE den 20. (TT)

Gävle museum har av teknolog Sven Erik Boberg, Gävle, fått en unik gåva, ett miniatyrporträtt av Gustaf II Adolf, målat på en guldplatta. Teknolog Boberg hade fått fatt på porträttet i en antikvitetshandel i England. På baksidan bär guldplattan en inskrift, som omtalar, att porträttet blivit skänkt till en engelsk man, Richard St. George, då han på engelske kungens vägnar överlämnade strumpebandsorden till den svenske monarken. Professor Nils Ahnlund har upplyst, att detta skedde i lägret vid Dirschau den 23 september 1627.

Porträttet, som är det enda Gävle museum har av Gustaf II Adolf, har för konservering och undersökning lämnats till Nationalmuseum. Intendent Sixten Strömbom omtalar att enligt vad som framgår av samtida dokument, har miniatyrporträtt med konungens bild utförts både på silver och guld.

Tre strandningar vid bohuskusten

GÖTEBORG den 20. (TT)

På grund av den besvärliga tjockan natten till fredagen har tre strandningar inträffat på bohuskusten. Livbåtssällskapet rapporterar att en större fiskebåt strandat vid Käringön och flottagits av livbåten Justus A. Waller. En stor fiskebåt med 11 mans besättning körde hårt på grund syd om Vinga och flottogs av livbåten Wilh. R. Lundgren. Vidare grundstötte en fraktskuta Wild Flowers av Väjern på resa från Hälsingborg till Norge och lastad med koppartråd i Sälöfjorden, där den står hårt på och torde bli vrak. Besättningen bärgades av livbåten Wilh. R. Lundgren och infördes till Rörö.

Syskonpar vann 100,000

KARLSTAD den 20. (TT)

Vid senaste dragningen i Teaterlotteriet tillföll en vinst på 100,000 kr syskonen Hedvig samt Viktor och Henning Ellström, Koppom Värmland.

Sk. Fagerhult

Fagerhults kommun

har hos regeringen begärt tillstånd att teckna borgen för tertiärlån vid bostadsbygge till ett belopp av 10,000 kr. Länsstyrelsen i Kristianstad tillstyrker.

Idag

Egentligen är det farligt att ge sig i kast med veckopressen och söka släpa fram den till den allmänna opinionens domarskrank — den allmänna opinionen har redan fått sina åsikter präglade av denna press, omdömet förvillat, smaken förstörd och synen bländad. Och den allmänna opinionen läser för resten inte en tidningsksörs j'accuse — jag anklagar. Vad hjälper det sen, att han rycker sorgmodigt på axlarna och slätar över sitt misslyckande med det gamla slagordet om dumheten, som själva gudarna kämpar förgäves emot. Man såg hur det gick för Stig Ahlgren, som slungade sitt anatema mot veckopressen i en hel bok, eller åtminstone en halv. Han slutade själv som redaktör för en veckotidning! Och så kan det rent av hända, att en intelligent veckotidningsredaktör (som t. ex. Stig Ahlgren) kommer på tanken att analysera tio noveller och tio följetonger i dagspressen och ställer dem vid sidan om de litterära venusmåtten samt finner, att de i många fall inte är ett dyft bättre än de smutskastade veckopressalstren. Nej, lät oss inte kasta sten — det kan som sagt vara farligt för glashuset.

Hur är egentligen den publik funtad, som läser veckotidningar? Ja, därom har Stig Ahlgren givit besked i följande ampra karakteristik:

"Vår tids obildning (synonymer: kritiklöshet, funktionell dumhet) har sina tacksammaste objekt i de stora mellanskikten av halvproletariserad medelklass i städerna, butiksflickor, kontorister, hembitträden (vilka ju lånar glans och vanor av dem de intimt betjänar) samt i landsbygdens nyhetshungriga, storstadsbitna ungdom i stugor och municipalsamhällen. Visst är dessa massor lättrogna. Färgsériernas "Pär och Polly" och 'Ödemarkens riddare' är för dem verkligare varelser än häradsdomaren, nämndemännen och kungen ihop."

Nåja, människorna har alltid längtat efter sagor till omväxling med verklighetens blodmörka romanstoff och illusionsmördande vardagsliv. Ett folk lär ha den tidningspress, alltså även veckopress, det förtjänar. Men mycket måste det ha syndat för att förtjäna den veckotidning, för vilken reklamtrumman och -basunen just nu går runt omkring i helsidesannonser i landets tidningar. Och som i hetsande teckningar och textprov söker ge en försmak av det allra nyaste äventyrseldoradot. Där blommar Puerto Caldas vilda ros, och den flämtande händelserytmen har redan från början samma frenetiska slutspurtstempo som följetongs författarens skrivmaskinstangenter, vilka tvivelsutan är minst en sida före skribentens tankar:

"Snart blandade sig en mullrande baston med vindens sus i mangroveträdens löv. Hon utstötte ett jubelrop, säkert beslaktat med det vårmed **stenalderns vikingaflicka** hälsade sin älskade välkommen hem från årslånga blodiga färder över de sju haven."

Stenalderns vikingaflicka — vilken förtrollande uppenbarelse! Kommentarer behövs väl inte? Den minnesgode vet, att stenåldern slutade omkring 1800 år **före** och vikingatiden började cirka 800 år **efter** Kristi födelse (enligt Montelius).

Oscar Wilde talade på sin tid om lögnens förfall. Vad skulle han ha sagt, om han levat nu? Kanske vänder han sig i sin grav.

*

Laholmsmullen gömmer stoftet av endast en skandinaviskt berömd man, artisten Kilian Zoll. I ett ordstäv heter det att en gång är ingen gång. I analogi härmed tycker man kanske i Laholm, att en man är ingen man. Det har gjorts ganska litet här i staden för den mannens minne. I Malmö har man uppkallat en gata efter honom. I Laholm har man endast ägnat ett förstrött intresse åt hans lilla marmorgravsten, som, när den då och då lutat mot sitt fall, ställts rätt igen, dock först sedan man tagit sig en funderare på saken. Hans liv och konst har skildrats av Ph. Humbla, som blivit filosofie doktor på det ämnet. Vi undrar, hur många som har doktor Humblas bok i Laholm. På stadsbiblioeket har man i alla händelser inte haft råd att skaffa den (det är möjligt, att den kostar **något**, men inte **mycket** mer än 9:50).

Vi ser, att stadsbiblioteket i dagarna fått ett statsanslag på 3,783 kr. Skulle biblioteket fördenskull med någon övertalning kunna förmås att avsätta åtminstone de tre kronorna till boken, kunde månända resten erhållas genom insamling. Om det nu överhuvudtaget går att rubba på den evigt giltiga satsen om att ingen är profet i sitt fädernesland.

Xyz.

Predikoturer

SÖNDAG.

Laholm hgm kl. 10 kh. Lindblom, skrm och nvg, p. Franzén.
Veinge hgm kl. 1, komm. Rydén.
Tjärby hgm kl. 10, komm. Rydén.
Mästocka hgm kl. 10, kh. Ljung.
Knäred söndagsskola 9,30, hgm 10,30 kh. Eriksson.
Hishult hgm. kl. 10, kh. Gustavson.
Rännestöv hgm kl. 1,30, kpr. Persson
Ysby hgm kl. 9,30, kpr. Persson.
Växtorp hgm kl. 9,30, kh. Strandelius.
Hässlöv hgm kl. 1,30 kh. Strandelius.
Östra Karup hgm kl. 1 kh. Norborg.
Skummeslöv hgm kl. 10, kh. Norborg
Båstad: Hgm 10 fm.

JULAFTON.

Laholm julbön kl. 5, p. Franzén.
Veinge julbön kl. 4 kh. Ljung.
Mästocka julbön kl. 3,30, komm. Rydén.
Hasslöv julbön kl. 5 kh. Strandelius.

JULDAGEN.

Laholm julotta kl. 7, kh. Lindblom. hgm kl. 11, p. Franzén.
Skogaby hgm vid ljus kl. 3,30 em., p. Franzén.
Veinge julotta kl. 7, kh. Ljung.
Tjärby julotta kl. 7, komm. Rydén.
Mästocka julotta kl. 5, komm. Rydén.
Knäred hgm vid ljus kl. 7, kh. Eriksson.
Hishult julotta kl. 6,30, kh. Gustavson (kollekt till Europahjälpen, Hall. Fadderortsrörelse). Hgm kl. 11 kh. Gustavson.
Rännestöv hgm kl. 4 kpr. Persson (offer till Finlands barn, Europahjälpen och Rädda Barnen).
Ysby hgm vid ljus kl. 7, kpr. Persson (offer till Europahjälpen).
Växtorp hgm vid ljus kl. 7, p. Bastholm.
Hasslöv hgm kl. 11, kh. Strandelius.
Östra Karup hgm vid ljus kl. 8, kh. Norborg.
Skummeslöv hgm vid ljus kl. 6. kh. Norborg.

ANNANDAG JUL.

Laholm hgm kl. 10 kh. Lindblom.
Veinge hgm kl. 4, komm. Rydén.
Tjärby hgm. kl. 1, komm. Rydén.
Mästocka hgm kl. 10, komm. Rydén.
Knäred hgm kl. 10,30, kh. Eriksson.
Hishult hgm kl. 10, kh. Gustavson.
Rännestöv hgm kl. 1,30, kpr. Persson
Ysby hgm kl. 9,30, kpr. Persson.
Växtorp hgm kl. 1,30, kh. Strandelius.
Hasslöv hgm kl. 9,30, p. Bastholm.
Östra Karup hgm kl. 1 kh. Norborg.
Skummeslöv hgm kl. 10, kh. Norborg

*

Laholm, Sion, Goodtemplarsalen: Söndag kl. 7 bön. Annandag Jul kl. 4 em. Sjöberg.
Vallberga, Missionshemmet: Söndag kl. 10 söndagsskola.
Laholm, Salemkyrkan: Sönd. 10 fm. Söndagsskola; 6 em. Predikan, Almborg. Juldagen 7 fm. Julotta, Almborg. Julsånger. Annand. Jul 11 fm. Predikan. Almborg.

Boråsare till Laholms boxaregala under julen

Revanschmatch för Allan Bengtsson mot Karl-Axel Karlsson.

Boxningarna annandag jul börja nu taga form. Och efter vad man kan bedöma av de hittills kontrakterade utomhusboxarnas kapacitet, blir det julboxningar av mycket hög kvalitet.

För första gången i Laholms boxningshistoria framföras Boråsboxare i frihet i boxningsringen på Teatersalongen. Det blir i första hand Karl-Axel Karlsson från Ymer i Borås, som skall möta Allan Bengtsson, Laholm, i fjädervikt. Boråsaren är västsvensk mästare i klassen och gjorde senast en hedrande insats på JM i Stockholm. Matchen har karaktär av revanschuppgörelse, alldenstund boråsaren i fjol i Varberg vann över laholmaren med 2—1. En annan boxare från Borås, som man är ute efter, är Göran Vennersten från Ymer. Man har honom så gott som på hand. Han skall skickas upp mot Uno Wilhelmsson.

Gislaved skickar hit en trupp på fyra man, däribland lätt tungviktstjärnan Harry Svensson, som skall ta ett nappatag med Laholms egen Bror Andersson. De båda boxarna ha aldrig tidigare mötts, men mänskligt att döma bör Bror få en ny seger på matchlistan. Men gislavedaren är en svårboxad herre, som man inte riktigt vet, var man har. Så Bror kan få det snoigt värre för att klara sig. Sympatiske dansken Mogens Ehlert kommer att starta i tungvikt mot ännu ej utsedd motståndare och flugan Sven Erik Dahlberg från Halmstad får match mot gislavedaren Einar Karlsson.

Den verkliga önskematchen blir uppgörelsen i weltervikt mellan Lennart Bengtsson, Halmstads BS, — residensstadens mest lovande boxarfynd på många år — och Tore Nilsson, Laholm. Den sistnämnde gör come back efter en tids vila och är i form som aldrig förr. Om den räcker till att stoppa den starkt framåtgående HBS-aren är emellertid en annan femma.

Till slut kan nämnas, att två av Boxningssällskapets exercerande pågar komma hem till annandagstävlingen. Folke Fagerholm beredes sålunda tillfälle att göra sin säsongdebut mot en ännu icke fastställd motståndare och Bo Hansson återfinnes också på programmet.

Vi återkomma till evenemanget.

Hishult, Betania: Söndag 11 fm. Söndagsskola; 3 em. Predikan, Almborg. Juldagen 4 em. julmöte Almborg. Julsånger.
Elestorp: Predikan hos Alfred Karlsson i Elestorp söndag kl. 2 em. av Karl Paulsson. Annandagen predikan hos Alfred Karlsson kl. 3 em. av Jean Svensson.

Julklappen
till hela familjen
under nästa år:

Prenumeration på
Laholms Tidning
den sydhalländska bygdens egen tidning
Oförändrat prenumerationspris!
1/1-år 15:—, 1/2-år 8:25, 1/4-år 4:50, 1/12-år 1:65

Råttan vänder om

AV SVEN FORSSELL

Hon såg rar ut och hennes ögon hade ett glitter som tog andan från honom.

HANS namn var "Råttan" Karlsson och han var nyligen utsläppt från fängelset efter ett år och fyra månaders straffarbete för andra resan stöld i förening med inbrott. Men det visste inte mannen som anställde honom som julgransförsäljare. Och nu stod han i hörnet av Odengatan och Dalagatan och det var sent på julaftonens eftermiddag. Han hade bara två granar kvar. Affärerna hade gått över förväntan.

Han skulle få en tredjedel av förtjänsten hade grangrossisten sagt, och det tyckte Råttan var bra betalt. Om han räknat rätt skulle det bli lite över femton kronor för hans del, och femton kronor för en halv dags jobb, det var inte fy skam.

Han hade ett par tior undanlagda av arbetsförtjänsten i fängelset så han kunde gott festa upp de här femton kronorna eftersom det var julafton. Det hade varit trevligare med lite sällskap, tänkte han, men när man käkat färdigt gick han väl hem till lyan på Tunnelgatan som han tills vidare delade med "Vackra Ville".

— Hur mycket kostar den där granen? Nej, inte den. Den lilla där.

En herre i päls och bottiner stod framför honom och pekade på en av granarna.

— Jasä den. Fyra kronor.

— Ta hit den då, grymtade den andre. Kan ni växla en tia?

— Jajamen., Varsågod, tre fyra fem och tie. Tack så mycket och välkommen igen — nästa jul.

— Hm. Man vet inte hur det ser ut nästa jul.

— Nä, man vet inte det, log Råttan och stampade lite värme i fötterna. Man kanske inte får se en julgran nästa jul.

Den andre svarade inte, tog sin gran och gick. Råttan såg efter honom med ett litet leende. Om han visste vad jag menade, tänkte han. Vem vet hur det ser ut nästa jul. Då kanske man sitter i cell igen. Inte för att jag tror att jag skall åka dit nån mer gång, men sånt där vet man ju aldrig på förhand. Strängt taget har jag ju aldrig velat nån människa ont, det har bara blivit så att man fallit för frestelsen, som det heter. Och så har jag väl varit lite slö och lat, tyckt att det gör detsamma med jobbet när man i alla fall inte kan få tag på något och när det går så lätt att göra pengar ändå. Och det gick ju bra ända tills jag försökte belåna ett par av de där silversakerna som jag fick med mig från villan ute i Ängby. Jag kunde ju inte veta att polisen fick så snabb alarm från pant banken. Ett och fyra blev det, och silvergrejerna tog dom förstås. Det var antika pjäser, värda en liten förmögenhet. Tur att han inte tog med sig alltsammans till jäsken. Dom där silverkannorna med lock hade han kvar.

Råttans funderingar avbröts av "chefen" som grinade belätet när han såg att Råttan så när som på en enda gran gjort slut på hela lagret.

— Gått fint?

— Du ser, sa Råttan och slog ut med handen. Haft kö nästan hela tiden. Här haru stålarna. Nära femti bagare.

— Är du nöjd med sjutton och så den där granen som är kvar.

— Okey. Men den får jag väl inte såld. Bra sent nu. Den är för stor också. Ingenting för smålägenheterna.

— Säj inte de. Den där donnan som kommer därborta är nog spekulant. Jag sticker väl nu så du får vara ensam om affärerna. So long! Vi ses väl!

Flickan som stannade framför honom var klädd i en kort sportpäls. Hon kunde vara tjugo år, högst tjugotvå. Råttan höll fram granen för henne och stod tyst och väntade på att hon skulle fråga vad den kostade. Hon såg rar ut och hennes ögon när hon vände sig mot honom hade ett glitter som tog andan från honom.

— Ja, det fanns inte mycket att välja på, log hon. Jag får väl ha den där bara jag orkar bära hem den.

— Ja, den är lite stor, sa Råttan ursäktande. Men... jag bär gärna hem den åt fröken.

— Vill ni verkligen det? Det var snällt. Vad kostar den då, fritt hemburen? log hon.

— Två kronor. Transporten kostar ingenting.

— Två kronor? Men det är väl för lite? Jag har räknat med fem.

Hon höll en femma i handen.

— Visst inte, sa Råttan. Den är inte värd mer än två. Varsågod, här är tre tillbaks. Då går vi då, tillade han och lyfte upp den stora granen på axeln. Vilken väg?

— S:t Eriksplan.

— Inte längre. Jag hade räknat med Djurgårdsbron.

Flickan skrattade. Det var ett varmt och vänligt skratt som omslöt honom och gjorde honom glad.

— Jag är rädd att den inte går in i rummet, sa flickan, när de stannade utanför en port vid S:t Eriksplan. Den är nog för hög.

— Ta av den här vid roten. Förresten, gå efter yxa så ska jag hjälpa er.

— Det var hyggligt av er. Jag tror inte jag hade klarat det själv. Min pappa ligger sjuk, annars brukar han alltid ordna sånt här.

Det lyste ur alla fönster i huset. Det lyste jul: darrande, levande ljus från julgranar och kandelabrar, dämpat, varmt, gyllne ljus. Det började skymma på, han frös, där han stod och stampade upp och ned i snön med sina tunna skor. En känsla av utstötthet grep honom plötsligt. Han kände sig hemlös, utanför. Om en stund skulle hon komma med yxan och han skulle hjälpa henne hugga av en bit av granen och kanske hjälpa henne bära upp den för trapporna. Sen var det inget mer. Sen hade han ingenting mer att hämta. Råttan hade gjort sin plikt. Råttan kunde gå.

Han skrattade när han fick se yxan. Det var en liten leksaksyxa, han hade haft en precis likadan en gång på den tiden han var vargunge.

— Duger den? frågade flickan. Vi har ingen annan. Det är min brors scoutyxa.

— Jag ser det. Jo den går bra. Hur gammal är er bror?

— Åtta år. Men jag har två yngre syskon. En syster som är fyra år och en bror som är sex.

— Dom är väl glada nu, när det är julafton?

— Ja. Men dom är besvikna för att inte jultomten kommer i år. Pappa brukar alltid vara tomte annars.

— Javisst ja. Han är ju sjuk.

Råttan rätade på sig.

— Ja, nu är han färdig, sa han och höll granen rakt upp och ned. Tror ni att den går in nu?

— Ja, det tror jag. Tack för hjälpen, herr...

— Karlsson, mumlade Råttan och lyfte förläget på hatten. Jag bär opp den för trapporna också. Den är för tung för er.

— Här bor jag, sa flickan, och stannade två trappor upp. BERGLIND, stod det på dörrskylten framför honom. Han hade hört namnet förr men kom inte ihåg i vilket sammanhang.

— Om ni går in efter foten, ska jag skruva fast den också.

— Tack, nästan viskade hon.

Han hängde upp hatten i hallen och följde efter henne in i ett stort rum med en tjock, mjuk matta över parkettgolvet. Medan han knäböjde på golvet och skruvade fast granen i foten kom någon in i rummet och ställde sig bredvid honom och tittade. Han lyfte på huvudet. Ett par tindrande barnaögon mötte hans.

— Har inte farbror sett jultomten?

— Nej. Väntar du honom?

— Ja. Men Monika säger, att han inte kommer i år. Tror inte farbror att han gör det?

Han böjde sig ned över granen och svalde ett par gånger innan han svarade:

— Jo, det tror jag. Har du bara varit snäll hela året så...

— Ja, det har jag varit. Har jag inte det, Monika?

— Jo. Men tomten kanske inte har tid att komma till oss den här julen. Du förstår, han har så väldigt många att gå till.

Pojken svarade inte. Men när Råttan såg på honom rullade ett par stora tårar nedför kinderna. Som om han skämdes över sin svaghet gick han långsamt ut ur rummet och stängde dörren tyst efter sig. Råttan reste sig.

— Om ni inte har nånting emot det, så kan jag åta mej att vara tomte.

Hon stirrade på honom. Hans hjärta bultade så hårt mot bröstkorgen att hon måste ha hört det. Och hans händer darrade så han måste söka skydd för dem inne bland granens kvistar.

— Ni är så... rar, viskade hon. Men er egen julkväll blir förstörd...

— Prat. Jag tänkte i alla fall bara gå på krogen och sätta mej. — Har ni nån tomtedräkt?

— Ja, en riktig, till och med! skratade hon. Med mask och luva och skägg och allt annat som hör till. Vill ni verkligen göra det?

— Jag har redan börjat, log han. Försöker komma ihåg vad det är man säger när man kommer in och tar i hand, och så vidare.

— O, jag är så glad utropade hon och slog ihop händerna. Så glad för barnens skull. Kom ska jag ta er rock så får ni gå in till pappa och byta i hans rum.

Han krängde av sig rocken och följde efter henne in i sovrummet. Hon presenterade honom för fadern, som låg i sängen borta vid väggen.

— Här är vår nye jultomte, skrattade hon. Jag skall gå efter dräkten, så kan ni klä om er medan jag och barnen klär julgranen.

— Hyggligt av er att vilja hjälpa oss, sa hennes far. Monika har berättat att ni hjälpt henne med granen också.

Monika kom in med en stor kartong som hon ställde ned framför honom.

— Lås dörren nu så ni inte blir överraskad. Jag knackar två gånger när allt är klart därute. Jag ställer säcken med julklapparna ute i hallen så ni bara har att ta den när ni går ut.

Råttan nickade. Han låste dörren efter henne och tog av sig kavajen. Han plockade upp den röda tomtedräkten ur kartongen och flyttade försiktigt på ett par prydnadssaker på byrån för att få plats och lägga ifrån sig masken och skägget. I samma ögonblick som han tog de där föremålen av gammalt, tungt silver visste han vem mannen i sängen var.

Berglind. Direktör. Villan i Ängby. Det var de här silversakerna som han försökte belåna! Herregud! Han var kanske igenkänd redan!

Han smög en blick mot sängen. Den sjuke låg och stirrade rätt fram. Plötsligt började han tala:

— Förr om åren har alltid jag varit jultomte. Det här är första julen jag skolkar. Jag blev liggande för en månad sen. Läkarna tror att det är magsår. Det kanske är det. Men det kan vara något annat också.

Han tystnade. Råttan fumlade med tomtedräkten. Han andades tyst och nervöst. Han måste känna igen mig för när han kom in i rummet där ute i Ängby och tände ljuset stod jag bara en meter ifrån honom.

— Min hustru dog för ett år sen, fortsatte den andre. Nu är Monika, min dotter, ensam om hela ansvaret. Det är en präktig flicka. Utan henne hade vi inte fått någon jul i år. Men nu har hon ju skaffat både gran och tomte, smålog han och såg på Råttan. Jag är glad för barnens skull.

— Ja, mumlade Råttan. Han hade fått på sig den vida blusen nu. Tankarna jagade genom hans huvud. Dom där silverkannorna. Jag måste hämta dom hos Ville. Jag ska lämna tillbaka dom och be honom förlåta. Herregud vilken skurk jag varit!

Det knackade på dörren, två gånger. Han tog med sig luvan och masken och låste upp dörren. Monika slank in och log mot honom:

— Dom klär granen nu. Kom så går vi ut.

— Ni blir en idealisk tomte, sa hon när de stod ute i hallen. Kom nu ska jag hjälpa er på med masken och skägget.

— Vänta ett tag. Råttan lade handen på hennes arm. Det är nånting jag måste hämta först, sa han. Jag har glömt en sak. En julklapp. Jag kommer snart tillbaka.

Han tog på sig rock och hatt och var redan utanför dörren. Hon såg efter honom med förundrade ögon.

Råttan hade tur, en ledig taxi kom förbi, han hoppade in. Han bad chauffören hålla utanför Villes port på Tunnelgatan. Han sprang över gården och bultade häftigt på dörren. Det var inte Ville som öppnade. Framför honom stod "Slaktarn" och flinade välkommen.

Råttan gick förbi honom in i rummet. Ville satt vid bordet och sjöng "När ljusen tändas därhemma". En tom literbutelj stod på bordet. Råttan gick direkt fram till garderoben och letade fram paketet med de bägge silverkannorna. Slaktarn kom och ställde sig bredvid honom.

— Troru jäskarna har öppet så här dags, va? Haru blive snurri, va?

— Håll mun. Maka på dej.

— Tänkeru flytta eftersom du packar väskan, va?

— Handlar om det.

— Du har blive malli, din fan, lullade Slaktarn. Du var så lagom stor i korken, när du började tjäna av de här sista på Holmen.

Råttan svarade inte, han packade sina få pinaler i rasande fart. Han ställde ifrån sig väskan och gick fram till Ville, som såg rakt framför sig

— Hej, Ville! Jag sticker nu. Tack för den här tiden.

— Haru... hick... snutarna efter dej? stammade Ville.

Råttan gick ut utan att se sig om. Han klev in i bilen och bad chauffören stanna utanför ett litet pensionat på Upplandsgatan. Han hyrde ett rum och ställde in väskan. Så ut på gatan och in i bilen igen.

Med dunkande hjärta sprang han uppför trapporna vid S:t Eriksplan och ringde en kort signal, Monika öppnade, det föreföll honom, som om hon hela tiden stått innanför dörren och väntat.

— Nu är alla barnen därinne, viskade hon. Dom är i en förfärlig spänning för jag sa att kanske tomten kommer.

Hon ställde sig bakom honom och hjälpte honom på med tomtemasken. Han kände hennes unga andedräkt mot sin hals. Hennes händer snuddade vid hans kinder, varma, ivriga. Han var glad att han hade mask för ansiktet, så att hon inte såg hur han skälvde till.

När han kom in i rummet föll all oro av honom. Han tog i hand och hälsade, frågade om barnen varit snälla, han hade det rätta tonfallet, brummade vänligt, nickade, slog sig ned på en stol, pustade ut. Han var gripen av sin stora roll. Han föll aldrig ur den. Men det klack till djupt inne i honom när han på ett av paketen läste: "Tomten önskas en god jul. Monika". Det stockade sig i halsen, han hade svårt för att tala, gjorde en paus. Så reste han sig och lade sitt eget paket med silverkannorna på den sjukes bädd.

— En julklapp från... tomten, stammade han. Och god jul — allesammans! utbrast han och gick långsamt mot dörren.

(Forts. å sid 8).

Har inte farbror sett jultomten.

Fjärde Söndagen i Advent.

Sabbatstankar

Glädjen eder i Herren alltid! Åter vill jag säga: Glädjen eder! Herren är nära!

Fil. 4: 4, 5.

Dessa ord äro skrivna i ett fängelse. Då Paulus satt fången i Rom, skrev han och skickade Filipperbrevet till församlingen långt borta i den grekiska staden Filippi för att uppmuntra sina vänner och lärjungar. Det är förunderligt, det är hjältemodigt, det är ett levande bevis därpå, att den kristna tron kan övervinna världen.

Glädjen eder i Herren! Nu kommer det uppmuntrande ordet till oss i en mörk och dyster tid. Vi behöva uppmuntras, vi behöva glädjas, ty ängslan gripER om hjärtat, vi känna medlidande med de många nödställda i världen, vi bekymras för vår egen framtid. Vi må glädjas och glädja varandra. Den glädje, det här är fråga om, är icke blott tillfälliga känslor, ett skämt och ett leende. Sådant hjälper oss föga. Det är blott ett glitter på ytan, ofta falskt. Man håller humöret uppe, det är allt.

Grundstämningen i en människas liv är det viktigaste. Äro våra synder förlåtna, och hava vi förtröstansfullt lagt hela vårt liv i Herrens hand, kunna vi vara glada djupt inne i själens innersta. Detta är glädjen i Gud, varom aposteln säger: Glädjen eder i Herren alltid! Denna inre, stilla glädje håller i alla skiften och vittnar inför den glädjefattiga världen, vittnar om, att Herren hjälper de sina, att kristendomen är icke blott vackra ord utan fulla verkligheten. Lik en källa, som outtömlig sprudlar fram sitt friska livgivande vatten, är den kristna glädjen, ny i dag, ny alltid, evigt ny.

Sällan träffar man verkligen glada människor. De flesta ha tappat bort barnatron och på samma gång barnaglädjen. Himmelriket lyser i ett par barnaögon. Barnasinnet glider sig åt litet. Barnabönen går raka vägen till Gud. Det är allt detta, som försvunnit, och fördenskull finns det så lite glädje i världen. Se på den moderna litteraturen! Vad läser man? Skandalhistorier. Förr prisades dygden, troheten, godheten. Sådana livsbilder gå ej mer i bokhandeln. Det visar, hurudan tidsandan är, rå och rutten. Undra då ej därpå, att tiden är glädjelös!

"Glad och god skall mänskan vara". På väggen i många hem läsa vi den vackra devisen. Följer man den? Varom icke så må vi komma ihåg, att man måste vara god för att kunna vara glad. God och glad skall mänskan vara. Det är rätta ordningen. Vill man vara glad, måste man först glädja andra. Det göra vi ej i vår självviskhet, som ofta förorsakar tvister och ledsamheter i det dagliga livet.

Men hjärtats godhet, själens solsken, som lyser upp livet för andra och för oss själva, är icke vårt eget verk. Glädjen kan man ej hämta utifrån, blott inifrån, där Herrens Ande skapar det goda kärleksfulla sinnelaget och gör oss till solskensmänniskor, som sprida glädje i världen. Men det är just detta, man glömmer i vår lättsinniga tid. Nöjen och förlustelser må ha sitt värde och ingalunda klandras, om de äro oskyldiga. "Men glädje utan Gud ej finnes, Utan Gud ej finnes frid." Det hava vi tyvärr fått erfara under senaste sorgliga mansåldern. Vilja vi känna oss lyckliga, tillfredsställda och glada, måste vi tro på Gud och få del av Jesu Kristi sinne. Vår Frälsare spred glädje, var han gick fram, och läsa vi hans evangelium, få vi glädjen i Gud. Herren är nära.

Att leva med glädje och dö med hopp, sälighetens hopp, är vårt kristna livsprogram. Följa vi det, skall Herren fylla det med välsignelse.

Mel. Sv. ps. 8.

Vi få glädjas. Glädjen eder!
Vi få gå med glädjebud
Till var själ, som ängslig beder,
Vi få glädja oss i Gud,
Liksom solen går ur sky,
Är hans nåd var morgon ny.

Gören eder ej bekymmer!
Herren är oss alltid när,
Om det än för ögat skymmer,
Själv han omsorg om oss bär.
Glädjen eder! Gud är god.
Sjung en lovpsalm! Det ger mod.

Glädjen kom med dig till jorden,
Frälsare, vår Herre Krist,
Du fullbordat löftesorden,
Då vi paradiset mist,
Livets sorg i fröjd du vänt,
Ljus i dödens skugga tänt.

Paul Nilsson.

HALLÄNDSKT I BOKFLODEN.

Albert Olsson: STJÄRNORNA HAR SAGT. Tidens Förlag. Häft. 11:50.
Martin A. Hansen: LYCKLIGE KRISTOFFER. Tidens Förlag. Häft. 8:50.

I höstens bokflod har flutit upp två "halländska" böcker — i den ena rör sig en halländsk författare i utländsk miljö, i den andra en utländsk i halländsk, så att vad som är halländskt i ena fallet blir utländskt i det andra. Detta är också det enda sammanhang, som kan spåras mellan de båda böckerna, men kanske ändå tillräckligt för att motivera att de anmäles i samma spalt.

Sedan Albert Olsson slutfört sitt hallandsepos om den frihetskämpande Tore Gudmarsson, var man nyfiken på vad han skulle komma med härnäst, "pass på om inte denne Albert Olsson går och gör ett mästerstycke en dag, han är självständig, och han har människokunskap, livserfarenhet och gestaltskapande kraft", skrev en recensent. Skulle det bli sjätte akten i ett psykologiskt prästgårdsdrama, för Femte akten hade ju ridån gått ner, eller skulle det bli ett nytt mellanspel Bortom sol och måne eller kanske rentav ett nytt försök att som i Kleber & Frank fånga människor och atmosfär i en halländsk småstad, som när det kom till kritan inte var halländsk — ja, vad skulle det bli?

Det blev en överraskning, en roman hinsidan Östersjön med den något astrologiska titeln Stjärnorna har sagt, handlande om den forna polska godsägareadeln i Ukrajna, "en adel i förskingringen, vilken uppfattade sig själv som den yttersta förposten för polsk kultur och nationalanda". Spänningen mellan denna adel och de ryska myndigheterna var laddad med dramatiskt sprängstoff och satte också sin prägel på människor, händelser och stämningar. Detta har författaren velat litterärt utforma "och från förgängelse och glömska bevara minnet av en livstyp som gått under".

Onekligen är det ett våghalsigt företag att inlåta sig på litterär stubbrytning därute på den stora kulturallmänningen, när man inte haft tillfälle att studera land och människor på ort och ställe. Boken hade heller icke blivit skriven, om Olsson inte fått bistånd av en infödd dam, fru Maria Moldenhawer, som "själv är född i Ukrajna, där hon tillbringat sin barndom och ungdom", och som "lämnat uppgifter och material samt ställt sina kunskaper om ukrajnska förhållanden till författarens förfogande".

Först som sist kan sägas, att han löst den svåra uppgiften med visionär inlevelse, fantasi och kraft.

Bokens centralgestalt är den unga godsägardottern Eva Karpinska, som förkroppsliger den stolta, kämpande, sammanbitna nationalandan hos den polska feodaladeln i Ukrajna. Aldrig har väl författarens människokunskap nått högre än i teckningen av hennes porträtt — nej, porträtt är det icke utan en levande människa av kött och blod med skulptural fasthet i linjerna. Som barn drömmer hon om att bli soldat för att få kämpa för Polen liksom hennes farfar en gång, han som aldrig tröttnade att inskärpa hos henne de kanoniska nationella budorden: Glöm inte att du är katolik och att du är polska, varje polskt gods är ett fort, en förpost för Polen. Det är också hennes ödes bud — soldat blir hon. När det första världskriget skakar hennes land och den stora revolutionen går förintande fram över de ukrajnska adelsgodsen, engagerar hon sig med brinnande lidelse och hänningslöst mod i den hemliga frihetsrörelsen. Med följsam rytm avspeglar den olssonska prosan det jagande händelsetempot — terrorns fasor, den intensiva andliga spänningen, de snabbt växlande stämningarna mellan ljusnande hopp och mörk förtvivlan.

Men även om Eva Karpinska teknats med särskilt vaksamt öga, så har författaren därför icke försummat bokens människogalleri i övrigt. Man får en hel provkarta på gamla släktTyper, var och en funtad på sitt sätt. Längst stannar kanske Evas far, Stefan, och farbror Adam Karpinski i minne. Men också miljöskildringen är bra gjord, rent av rasande bra med tanke på alla de faror, som lurat på författaren, där han vandrat tjärran från de tilltrampade och invanda traditions- och kulturstigarna här hemma.

Till sist konstaterar man ännu en gång, vilken mästare han är i replikföringens svåra konst. Replikerna faller ledigt och naturligt, som om de återgivits från ett stenogram.

Ett mästerstycke var det man väntade av Albert Olsson; fråga är om icke "Stjärnorna har sagt" är ett sådant. I sitt slag.

Martin A. Hansen är en dansk Frans G. Bengtsson eller Fritiof Nilsson Piraten eller något av bäggedera, kryddat med spansk peppar å la Miguel de Cervantes Saavedra. I själva verket är han endast Martin A. Hansen, en rasande kvick, rolig och lyrisk vaken karl, som förlagt en mycket tokstollig och dito halsbrytande äventyrsbok till Halland. För att ingen hallänning ska komma och säga, att det är lögn alltihop, har han låtit handlingen spela på 1500-talet. Den lycklige Kristoffer är sålunda samtida med den sinnrike junkern Don Quijote av la Mancha. Fråga är, om det inte rent av rör sig om något slags kusiner eller åtminstone sysslingar. Fast den vetgirige läsaren får ingen upplysning på den punkten vare sig av Cervantes eller Hansen, om det nu är den senare, som för pennan, och inte såsom ett förord vill göra gällande Martin Krämare, vilken är Lycklige Kristoffers trogne följeslagare, d. v. s. Sancho Panza.

Kristoffer föddes enligt detta oförvitliga vittne en vårfrumorgon på den förstörda halländska gården Skrokhult, ett lågadligt näste, beläget i den regndigra socknen Fagered. Gården brann emellertid ner sommaren därpå, och nu finns där ingenting annat än nässlor och spöken.

Romanen skulle mycket väl kunna vara skriven i Halland i september innevarande år — var det inte då som det regnade så ihärdigt och målmedvetet? I varje fall har regnet inspirerat författaren till följande kaskad: "Halland ligger rakt under himlens vattenkranar, och allt vått tycks vilja dra igenom det sanka Skrokhult, som låg under Högvadsån och en bergås, vars juver var outtömliga. Under lövens droppande tak och under de bara kvistarnas fisknät överöstes man med väta, ja man fick fiskögon på denna dimmiga, frusna plats." Undra inte på att Kristoffer ville ge sig därifrån, när han blev så stor, att han kunde. Han gick och drömde, att han var född till hjältedåd. Men han ägde inte de stora hjältarnas skönhet, säger hans levnadstecknare, endast hans tänder kunde kanske mäta sig med en Rolands. Efter vissa drastiska förberedelser sadlar emellertid Kristoffer sin stridshingst Rufulus och gångar ut att möta det stora äventyret, varhelst det vill visa sig. Han följes av Martin Krämare, som kallas broder Martin, ty "han hade en gång varit scholasticus i Gedekærs karmeliterkloster", och av ett par andra. Och äventyret möter Kristoffer. Det vimlar av äventyr omkring honom. På Vapnö upplever man så bloduriska ting, att skildringen håller på att ta andan från läsaren. Av spänning. Laholm tangeras blott i förbifarten. Efter fasorna på Vapnö faller eftertankens kranka blekhet över vår hjältes och ädlings kinder; han som red ut för att söka det heliga Graal, funderar nu på att rida till Laholm för att bli springpojke åt månglarna. Men broder Martin hånar honom: Laholm kommer att skratta, när du börjar tala om Sankt Göran. I bästa fall kommer du att hånas till döds av de unga adliga svinen. I sämsta fall börjar du lära av dem. Men Kristoffer har släktingar i Laholm och är noga underrättad om de lokale forhold:

— Laholm är en stor stad, säger han, inte lika stor som Gedekær (= Varberg) kanske, men den luktar bättre. Borgen ligger i ån. Den är ointaglig.

— Det var fan, säger Pål. När jag satt i den for trettio år sedan, gav den sig åt svenskarna som en kåt kvinna.

Men Kristoffer beundrar Laholm, som han skildrar i ostentativa färger:

— Jag har aldrig sett så mycket att äta och dricka. Lax gitte de inte ens se åt. Hälleflundra kunde man få hur mycket som helst. Jag såg stora brödbitar i smutsen på gatan. Svinen tittade knappast åt dem. Jag såg en stor skinka ligga på torget. Den var nästan orörd. Hundarna låg och sov bredvid den. Och på torget stod tre tunnor öl, som alla kunde ta för sig ur. När det blev dåligt, slog man ut det på gatan åt flugorna. Jag hörde sedan att lybeckarna hade sänt upp ett helt skepp med öl och vin.

Ack ja, lyckliga Laholm! Lyckliga Kristoffer. Lyckliga tider. Var blev ni av? Öl gratis på torget till alla borgarna! Hur vore det att återuppliva den idén i dessa senfödda sammanslagningstider? Och den med skinkan? Nu till jul!

Men nog härom. Må det konstateras, att Odysseus resor bleknar fullständigt vid sidan av Lycklige Kristoffers. Och så må det också sägas, att författaren är en bländande stilist, i rang med våra allra främsta, vilket gör läsningen av boken icke endast till ett nöje utan även rent av till en njutning. Det är mycket sagt, men det är sant.

Axel Ejwertz.

KAMRAT MED KANNIBALER av Erik Lundquist. Bonniers. Pris 14:00, inb. 17:50.

Den svenska jägmästaren, som i tio års tid vistats på Nya Guinea och Sumatra, bland de vilda folken i djunglerna, ger här en målande skildring av dessa, bogineser, makasarer och papuas, av vilka en del han på goda skäl misstänker vara kannibaler. Han skildrar dem med inlevelse och humor och för honom äro de trots allt människor. Men även de vilda djuren har i honom fått en mästerlig skildrare och det är med allra största nöje man följer honom på hans farofyllda färder i ett okänt land. En förnämlig bok för alla, som tycka om reseskildringar.

LYSANDE LANDNING, detektivroman av Stieg Trenter. Bonniers förlag. Pris 9:50.

Sedan Jul. Regis dagar har ingen svensk detektivromanförfattare nått lika långt som denne unge stockholmsjournalist. Han har lyckats få verklig kontinental snits på sina böcker och när han denna gången kombinerar de nattsvarta dåden med mystiska flygmaskiner, så följer man boken med det allra största intresse. Det blir en skarpsinnig tävlan mellan polisintendenten och amatördetektiven i en pressfotografs skepnad och det hela får en förbluffande och elegant upplösning. Julens bästa "deckare".

I SKUGGAN AV KASTELLHOLM av Signelia Häggblom. Saxon & Lindströms förlag. Pris 5:50.

Till Aland på konung Sigismunds och hertig Karls dagar för oss den åländska författarinnan och kring en romantisk släktsägen om ädlingen och bondflickan har hon skapat en historisk roman av stort värde. Hon äger en fantasi som förlänar färg och stämning åt denna betagande och rörande men också robusta skildring av åländskt liv under stränga fogdars regemente. Makt och betryck, lyx och nöd, kärlek och hat finner vi i rikt mått i bokens människoöden.

VICTORIA GRANDOLET av Henry Bellemann. Medéns förlag. Pris 9:50.

En stor roman om en dramatisk kärlekshistoria, där författaren låter den unga, nygifta frun från Newyork uppleva mångt och mycket på det gamla stamgodset i Louisiana. Det gamla slottet och de gåtfulla människor, som här ha sitt hemvis t skrämmer och tjusar henne och på samma gång fånga de henne i en intensiv spänning allt intill det dramatiska slutet. En tjusande roman med en förtätad stämning.

HAVETS MYSTERIER av A. B. Campbell. Fritzes förlag. Pris 4:75.

Det finns väl få saker, som så sysselsätta människornas fantasi som havets gåtor. Den främsta av dem alla är väl spökskeppet "Marie Celeste" som hittades utan besättning för fulla segel och ingenting i oordning mitt ute på Atlanten. Men det finns många andra och om dem berättar den engelske sjömannen på ett fascinerande och romantiskt sätt i denna bok — ett fynd för varje älskare av haven.

CHARLES DARVIN av Sten Lindroth. Lindfors förlag. Pris 6:00, inb. 8:75.

Utvecklingsläran — "Om arternas uppkomst" — är det som gjort Cherles Darwin så berömd, som han är. Hans stora verk, som utkom 1859, fullkomligt omstörtade den vetenskapliga världen och få män torde väl vara så omstridda som denne engelsman. På ett enkelt och lättfattligt sätt skildras i denna bok Darwins teorier men också den flärdfria och enkla man, som fanns bakom den store vetenskapsmannen.

Häradsskrivaren bestämmer skattetabell för anställd.

SKATTETABELLER OCH UTDEBITERINGAR FÖR HÖKS HÄRAD NU KLARA.

"Skatt vid källan" åstadkommer en hel del besvärligheter men från häradsskrivare G. E. D. Linton har Laholms Tidning haft nöjet mottaga nedanstående klarläggande uppgifter å utdebiteringen efter skattekrona och skatteöre avsende landsting, tingshusbyggnadsskyldige och kommunen inom Laholms fögderi. (prel. skatt för år 1947).

Kommun	Landsting	Tingshus	Kommun	Sammanl. utdebit.	Skattetabell
Hishult	2:50	0:06	8:—	10:56	I: 11
Växtorp	2:50	0:06	7:10	9:66	I: 10
Hasslöv	2:50	0:06	7:40	9:96	I: 10
Östra Karup	2:50	0:06	6:—	8:56	I: 9
Skummeslöv	2:50	0:06	5:—	7:56	I: 8
Rännestöv	2:50	0:06	7:—	9:56	I: 10
Ysby	2:50	0:06	5:50	8:06	I: 8
Knäred	2:50	0:06	6:90	9:46	I: 9
Laholms landsf.	2:50	0:06	5:40	7:96	I: 8
Tjärby	2:50	0:06	5:80	8:36	I: 8
Veinge	2:50	0:06	7:60	10:16	I: 10
Tönnersjö	2:50	0:08	7:50	10:08	I: 10
Eldsberga	2:50	0:08	5:80	8:38	I: 8
Laholms stad	2:50	—	6:40	8:90	I: 9

Den tabell skall tillämpas, som dels avser den ortsgrupp, till vilken den kommun eller kommundel hör där den skattskyldige mantalsskrives för inkomståret, och dels avser en sammanlagd utdebitering till kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel, vilken för skattekrona och skatteöre är lika med det belopp, som för nämnda kommun bestämts till utdebitering för inkomståret. Ingår i sistnämnda utdebitering öretal, uppgående till högst 50, användes den tabell, som avser närmast lägre utdebitering. Därest i utdebiteringen ingå öretal, överstigande 50, tillämpas den tabell, som avser närmast högre utdebitering.

Det bör i detta sammanhang bemärkas, att arbetsgivaren icke, i motsats till vad i tidigare framlagda förslag till uppbördsreform ifrågasatts, själv skall utvälja den tabell, som för vederbörande arbetstagare skall användas, utan tillämpningen av ovanberörda bestämmelser skall helt ankomma på den lokala skattemyndigheten (häradsskrivaren). Denne skall nämligen å debetsedel angiva vilken skattetabell och vilken kolumn i tabellen, som skall tillämpas och den för vederbörande arbetstagare gällande skattetabellen kommer att bifogas debetsedeln. Arbetsgivaren har därefter allenast att i den till honom överlämnade tabellen söka rätt på den kolumn, som av häradsskrivaren angivits.

Båstad

Ny kamrer i Skand. Bankens kontor i Båstad.

Sedan kamrer Nils Herslow fr. o. m. årsskiftet utnämnts till kamrer vid kontoret i Laholm, har till kamrer för båstadskontoret utsetts tjänstemannen vid centralkontoret i Malmö, Eric Sjöholm.

Arrendeaffär.

Vid offentlig auktion hos lanttrukare John Svensson, Västra Karup, har dennes i Svenstad belägna egendom utarrenderats på fem år till handl. Helge Pettersson, Södertorp, V. Karup.

Hishult

Skolstyrelsen i Hishult

höll i går kväll sammanträde under ordförandeskap av kyrkoherde G. Gustafson. Till lärare i fortsättningsskolan i Hishult förordnades folkskollärare M. Idegård. Vidare valdes ombud för tillträdessyn i Hishults småskola. Utsedda blevo ordföranden samt hrr N. A. Isaksson och Oskar Johansson. Tillsyningsmännen vid skolorna omvaldes och likaså ledamöterna i den särskilda nämnden samt synenämnden.

På BIO

Hishults biograf

ger lördag det svenska lustspelet "Kärlek och störtlopp". Huvudrollerna spelas av Sture Lagerwall och Eva Dahlbeck.

På söndag ger bion kl. 5 den roliga färgfilmen "Regnbågsön" med Dorothy Lamour.

I Bygdegården, Växtorp

gives på söndag kl. 8 den svenska filmen "Begär" med Gunn Vällgren och Edvin Adolphson i huvudrollerna.

Vallberga-Biograf

ger söndag den roliga färgfilmen "Regnbågsön" med Dorothy Lamour i huvudrollen.

SLU

Skördefest

anordnas i Ysby bygdegård på söndag av Ysby SLU-avd. Programmet upptar Luciatabla, sketcher och sång samt musik av Kurt Erlings orkester. Vidare förekommer prisutdelning.

Rännestöv

Sanitetsförening ordnar avloppsfrågan.

Fastighetsägarna inom Rännestövs bysamhälle sammanträdde på torsdagskvällen å kommunalrummet för att fatta beslut om bildande av en sanitetsförening för att lösa avloppsfrågan i samhället. Sammanträdet var talrikt besökt.

Byggmästare Sigfrid Carlsson öppnade sammanträdet o. valdes till att leda förhandlingarna samt lämnade en redogörelse för det grundliga och noggranna kommittéarbete, som företagits av en av fastighetsägarna tillsatt kommitté. Enligt denna utredning beräknades kostnaderna för att ordna avloppsfrågan till 27,000—28,000 kr. Man beslöt bilda en sanitetsförening, som skulle svara för avloppsfrågan, och tillsattes en interimsstyrelse. Försökssteckningen skall vara klar omedelbart efter helgen. Varje andel skall lyda på 20 kr. och lägsta andelsantal utgöra 10.

I interimsstyrelsen invaldes följande personer: byggmästare Sigfrid Carlsson, husägare Gunnar Nilsson, charkuterist Sigfrid Johansson, byggnadssnickare Tore Perssor, fabrikör Torsten Svensson, lantbrukare Valdemar Nilsson, sadelmakare Axel Nilsson, byggnadssnickare Gunnar Persson, åkerägare Folke Larsson.

INSAMLINGEN TILL DEN FADERLÖSA FAMILJEN I GÖSTORPSHULT.

Till den familj, August Gustafssons i Göstorpshult, Hishult, som genom faderns tränfälle för någon tid sedan råkat i ekonomiska svårigheter, har å den lista, som utlagts å Laholms Tidning, hittills tecknats följande belopp:

Transport	41:—
Fru Nanny Johansen	5:—
Gustav Jönsson	5:—
E. F.	2:—
Janne Nilsson, Mellbystr.	5:—
C. G.	20:—
Onämnd	2:—
Onämnd	2:—
Oscar Svensson, Veinge.	5:—
Hishultsbo	10:—
Givet	10:—
Häradsskrivarekontoret i Laholm	15:—
J. J.	2:—
Hilmer Karlsson, By	5:—
Otto Paulsson	5:—
Alb. Persson, Edenberga	5:—
Artur Larsson, Laholm	5:—
Kronor	144:—

Insamlingen fortgår och anbefalles på det varmaste. I familjen finnas nio barn, den äldsta 17 år och ännu ej återställd efter genomgången sjukdom, det yngsta halvårgammalt.

På lantbruksutställningen i USA är nöjesfältet det viktigaste

Om ett roligt besök berättar lantbruksattaché Gregor Bendz i ett julbrev till Laholms Tidning

En dag blev det bestämt att vi skulle besöka någon av höstens lantbruksutställningar ej alltför långt bort från Washington.

Meningen var att dels se litet när mare på de djur som funnos utställda dels undersöka vad som hänt på maskinfronten under senaste år. Kriget är ju slut och fredsproduktionen har ju så smått kommit igång igen. Maskinerna är ju också det som på sitt sätt dominerar det amerikanska jordbruket.

Detta påstående är rätt men det har sin begränsning. Även i Förenta Staterna finnes ett oerhört antal jordbruk som äro ej ett dugg mera mekaniserade än de skandinaviska. Gårdarna äro antingen för små eller brukarna för fattiga för att kunna använda alla de maskiner som finns i marknaden här.

Maskinerna dominera däremot på ett helt förbluffande sätt å den bättre tredjedelen av de amerikanska jordbruken, den tredjedel som producerar huvudparten av vad som säljes och marknadsföres.

Bilen kom alltså fram och vi begav oss iväg.

Det är ett nöje att köra bil i Amerika. Inte därför att man kör till höger i det enda land i världen där valvinden efter kriget bestämt bläser mot höger utan därför att biltrafiken såsom varande nationens livsnerv är så välordnad. Det måste den förresten vara i ett land där i genomsnitt varje familj har sin bil. Trots att vägarna ibland kunde vara både rakare och bredare kör man trots trafikmängden med betydligt säkrare känsla än hemma.

Det syns mig vara tre saker som bidrager härtill om jag bortser från cyklarna som ej finns här som något problem.

För det första är det lika straffbart att köra ut på en större väg än den man kör på utan att först helt stanna bilen, lägga in lägsta växeln och sa krypa ut på den större vägen, som att köra mot ett rött trafikljus. Och man får ej krypa ut utan att först ha förvissat sig om att trafiken verkligen är fri.

Detta är i praktiken en oerhört god bestämmelse. Som bekant är en del lagar och bestämmelser goda å papperet men dåliga i verkligheten. Vi synes ha en hel del sådana hemma. Jag har läst så mycket i tidningarna om Krångel-Sverige sedan jag reste.

Den andra nyttiga bestämmelsen är att ingen bil får stanna å själva vägbanan. Inte ens i dagsljus. Man måste köra av vägen. Det ger säkerhet och hindrar plötsligt situationer där olyckorna pläga ske.

Och så till sist är det den s. k. filkörningen som gör att trafiken flyter fram smidigare.

Vad har nu detta med lantbruksmöte att göra? Det är väl ändå rätt klart. Utan dessa förutsättningar hade vi aldrig vågat att jämte 10,000-talen andra bilar giva oss ut på vägarna till närmaste State Fair, närmaste Distriktslantbruksmöte, som det så långt på svenska heter. Därför kom vi också lyckligen både dit och hem igen. Därför kan också detta lilla Julbrev överhuvudtaget skrivas och något måste jag ju inledningsvis säga om de allmänna förutsättningarna för julbrev rörande distriktslantbruksmöten i Förenta Staterna skrivande — för att nu använda ämbetssvenska som vi vant oss förstå genom kristidskungörelser av alla slag.

Förresten var det ju också å ämbetets vägnar vi gav oss iväg.

Efter att till slut ha funnit en parkeringsplats på det oerhörda parkeringsområdet, där Laholms alla bilar — med Docks och Gösta Jönssons lager av nya bilar och traktorer inräknade — närmast skulle te sig som nålen i höstacken, påbörjades studerandet.

En State Fair i Amerika sönderfaller om biet vid betraktandet ofta i fyra delar, nöjesfältet, travbanan-arenan, maskinfältet samt djurstallarna med övriga utställningsbyggnader. Det är en permanent inrättning som varje år användes för detta ändamål.

Där studeras och köpslås, spelas och lisebergas i olika proportioner. Lisebergandet verkar nr. ett och det hela pågår en vecka eller så. På en del håll travas det resten av året. Ingen dum kombination som gör att man slipper våra dyra anläggningskostnader till som regel 6 dagars nytta endast.

Vi hade varken tid till lisebergandet eller traveriet, fast det kliade i fingrarna, nej det är nog fel, det var i spelnerverna det kliade.

I förbigående eller riktigare i förbiseende kunde vi ej undgå att imponeras av de kanske ej så vackra men desto mer snabba hästarna, ej minst de egentligen onaturligt travande passgångarnas effektiva trav.

Passgångarna trava som kamelerna gör, med att röra samma sidas ben på samma gång, ej växelvis som vi tycker att en riktig häst skall göra. Det stöter nog ögat litet men fort gick det och ofta kom passgångarna i mål snabbare än de vanliga travarna.

Medan radions 100-tals högtalare spelade och lindansare visade sina konster högt uppe i ett par master mitt på arenan högt över hästarnas huvuden, frustade dessa fram till publikens både ängslan och glädje.

Ett annat intressant moment är dragprovtävlingar för hästar. Det anses som ett annat mycket publikdragande nummer och förekommer på de flesta State Fair. Meningen här är att om hästarna verkligen skall kunna hålla traktorn stängen i konkurrensen skall de också offentligt visa vad de verkligen kunna. Det är hästavelsföreningarna själva som är angelägna härom. En lastbil som hästarna drar har byggts om till kraftmätare. Något för vår Hästavelsförening vid sidan om lotteriet.

De första maskinerna som föll oss i ögonen var 8 stycken mindre s. k. farmarflygmaskiner, som kostade ung. vad en bil kostar. Jag hade ett stort besvär att övertyga de säljande damerna om att jag ej var spekulant, då jag varken hade flygkort eller flygplats. Intet av dessa skäl kunde emellertid accepteras. Som landningsplats räckte en gräsvall hemma på gården och flygkortet tog man efter 8 timmars kurs, så det kunde jag hinna göra innan fabriken hann leverera maskinen till min bostad. När jag så sade att jag egentligen bodde i Sverige blevo damerna än ivrigare. Just med det avståndet behövde jag en flygmaskin för att kunna se till gården. Men där bet de sig i tungan för nu kunde jag bevisa att avståndet var för stort t. o. m. för en flygmaskin av deras förnäma märke.

Emellertid användes flygmaskiner rätt allmänt i jordbrukets tjänst både för transport och för besprutning mot ohyra.

Jag erinrar mig en farmarhustru i Iowa som efter att ha ramlat av sin ridhäst, gårdens enda häst, beslöt sluta med ridningen och i stället taga upp flygningen. Just den dag vi var på besök för att titta på "gubbens" biffdjur hade hon beställt en flygtimme som hon artigt nog avbeställde med anledning av vårt besök.

För henne stod det klart att det numera är säkrare att flyga än att rida och förresten riskerade flygmaskinen ej att få några sjukdomar som hennes ridhäst ofta hade haft. Sade hon.

Nästa avdelning var traktoravdelningen med traktorer och större maskiner. Det var mer intressant. Utmärkande var den bestämda tendensen att fästa alla redskap på själva traktorn och reg lera dem hydrauliskt med uttag från motorn. De släpas sålunda ej längre utan bäres av traktorn lika ofta varigenom de arbeta både effektivare och bättre.

En traktorfirma demonstrerade sina traktorer i arbete med alla tänkbara redskap och det gav ett utomordentligt intryck. Där plöjdes, täckdikades, harvades och lastades gödsel. Bytandet av olika redskap gick så fort att man verkligen blev imponerad.

En annan utvecklingstendens kunde också iakttagas.

Skördetröskor, varav det förres ten finns lika många som traktordragna bindare i Förenta Staterna, och vissa andra större maskiner också har numera egen inbyggd traktor varigenom de förflytta sig själva utan att dragas av en annan traktor.

På min fråga om fördelarna förklarades, att på så sätt inbesparas 1 man, traktorskötaren. Här lönar det sig t. ex. att köpa en särskild traktor och bygga in den i skördetröskan så att säga, trots att denna endast arbetar c:a 20 dagar om året.

Extrakostnaden uppgavs till 3—500 dollars och eftersom daglönen är 10 dollars behövs det bara inbesparas 30—50 daglöner för att affären skall vara lönsam.

Man blir riktigt avundsjuk när man hör de billiga maskinpriserna här.

Emellertid skall man ju aldrig vara avundsjuk för att en medmänniska har det bra eller bättre än man själv har det och för att skaka av dessa ovärdiga känslor satte vi kurs mot djurstallarna.

Där fanns allt i djurväg från dvor till elefanter och vilda djur. De vilda djuren hörde dock till menagerierna så dem hoppar jag över.

Elefanterna var förresten inga verkliga elefanter utan en jättestor ardennerhäst på c:a 1200 kg. som visades i ett särskilt stall med överskriften "Se världens största och minsta häst för endast 25 cent."

Allt skall ju helst vara stort eller litet här i landet och den lilla hästen var en liten, liten ponny. Motsättningen var verkligen slående. Villigt erkännes att ardennern nog var den bästa arbetshästen av de två.

Beträffande mjölkkorna kan sägas att de ej på långt när bedömdes efter våra högtidliga formaliteter. Det var uppfriskande att se huru väl de liknade vanliga kor, sådana som Du och jag har med ett svansfäste upp där och ett horn ner där, om de nu ej var avhornade som nog är vanligast.

Ej heller ungdjuren uppvisades i någon utställningshall utan parollen syntes vara den kloka "Kom som Du är."

Avkastningen och härstamning en spelar större roll än exteriören och några av de prisbelönta tjurarna skulle ej godkänts till auktion i Sverige — ej ens, jag tror.i Falkenberg.

Så varierar synpunkterna här i världen och väl är det förresten. Det kan väl ej vara farligt att mena att därest vi lagt litet mer amerikanska synpunkter på vår kreatursavel vi aldrig hade behövt i våra dagar diskutera införandet av nya mjölkraser till Sverige.

Köttdjuren, Aberdeen-Angus, Hereford och Shorthorn, voro alla exteriösa praktdjur. Fyrkantiga köttklumpar på 4 korta ben. Ja, nu kan ni själva se hur de se ut sedan vi fått en del därav till Sverige.

Vad biffdjuren beträffar betyder exteriören och förstås härstamningen, nästan allt. Exteriören väger lika tungt vid bedömningen, som djuret självt väger tungt vid slakten.

De ofta svarta, bruna eller brokiga svinen äro rara djur. Man ser ej så lätt hur smutsiga de äro. De äro emellertid av en kortare, köttigare typ än våra bacontyper. Intressant är därför att notera att man importerat ett antal danska lantrassvin för korsning med de inhemska. Resultatet har slagit mycket väl ut. Amerikanarna äro ju ej bortkomna med korsningsavel utan praktiserä sådan avel mycket mer än vi. Korsningssvinen säges kräva mindre foder, växa snabbare och ger naturligtvis mera fläsk än bacontyp.

Ett allvarligt problem dök upp vid vårt besök hos svinen. Min maka som är klok och praktisk ansåg bestämt att vi skulle tillhandla oss några bruna Durocgrisar vid den auktion på avelssvin som just pågick. "Vi ha bruna kor, bruna hästar och en brun hund hemma därtill några bruna ankor och några bruna höns varför ha vi då egentligen vita svin som sällan är vita?" sa' hon. "Förstår du inte att bruna färgen är tecken på bra djur." Jo, varför ej? Efter en del diskuterande om hur det skulle gå till beslöts dock skjuta saken på framtiden.

Så var det tid att gå till uppvisningsringen och medan linakrobaterna uppe i masterna kom hjärtat att hoppa upp och ned och radion högtalade ut de olika djurens förtjänster fick man än kasta ett öga på lindansarna och än ett på djuren. Men det gick bra det också. Jag saknade våra enhetliga uniformer på djurskötarna.

Under detta vårt allvarliga studerande pågick lisebergandet för fullt.

Tänk Er 20—30 Liseberg eller Gröna Lund på ett ställe, blandade med korvstånd, spelautomater, radiovrål, apteatrar och allt annat, som kan locka pengar ur den 100,000-hövdade folkskarans fickor så får ni en ringa uppfattning om den yttre ramen kring en State Fair. Förlägg ett Distriktslantbruksmöte till Kiviks marknad, så börjar det hela likna sig.

Det är en brokig blandning av nytta och nöje och utbytet beror på vars och ens smak o. förmåga att skilja på agnar och vete. Men sånt skall ju en lantbrukare kunna.

En God Jul hemma i Halland!

G. Bendz.

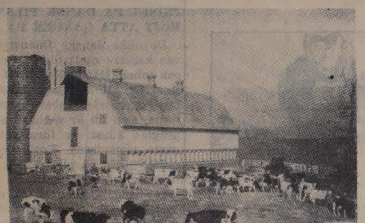

Ett typiskt kostall och en typisk lågslandsbesättning.

Lantbruksattaché GREGOR BENDZ.

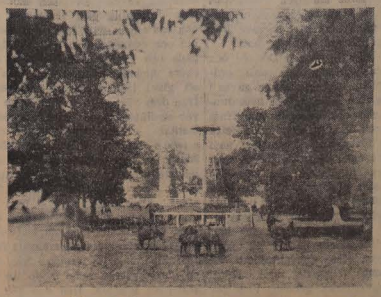

Travareston på bete i Kentuckoy. Obs. stängslet runt fölungarnas kraftfoderträg. I bakgrunden ett vattentorn.

Svenskfödd fru på Guldkusten.

— Det mest överraskande med Guldkusten var att det var så civiliserat där, åtminstone i Takoradi, där vi bodde, berättar svenskfödda fru Birgitta Rarfay, som efter ett års vistelse i Afrika härom kvällen kom med Londonplanet för att hälsa på släktingar i Saltsjöbaden.

Värmen tyckte jag inte var besvärande, men så bodde vi också alldeles invid kusten på en höjd där det oftast blåste en lätt bris. Moskiterna var heller inte så svåra sedan armén och flyget dränerat träskmarkerna och besprutat dem från luften, så nu kunde man gå ut utan långa ärmar, vilket förut var omöjligt.

Vi hade femton negertjänare, men det är inte så mycket som det låter, för de är rätt lata av sig. En del av dem behövdes för övrigt vid serveringen av flygpassagerarna som vi ofta hade som gäster på lunch eller te. Min man är nämligen anställd i British Overseas Airways.

En del av våra negrer hade en fru i sitt rum i tjänarhuset och en annan nere i byn. Sådant var myc ket vanligt. Det gällde bara för negren att ha pengar att köpa fruar för. En av våra "boys" gav 9 pund, 19 shilling och 9 pence för en sådan bihustru. Det var ungefär ordinärt pris. När han blev skickad att hämta en äktenskapslicens åt en av våra vänner och märkte att den bara kostade 10 shilling blev han förtjust och förklarade att hädanefter skulle han köpa vita fruar, eftersom de var så billiga....

Levnadskostnaderna var inte sär skilt billiga på Guldkusten för oss vita åtminstone, med undantag för frukten, som kostade nästan ingenting. En stock på flera hundra bananer t. ex. kostade i svenskt mynt 4 kronor. Vilda djur såg man inte alls till, däremot hade vi en liten apa som var mycket tam, tre små björnar och en papegoja som husdjur. Tyvärr måste vi lämna dem kvar när vi reste.

På Guldkusten var det över huvud så trevligt att bo att jag gärna skulle vilja komma dit igen,

Vill Ni veta
vad som händer i bygden?

Vill Ni veta
vilka som gifter sig, fyller år o. s. v.?

Vill Ni veta
allt inom södra Hallands kommunala liv?

Vill Ni veta
vad som sker inom södra Hallands idrott?

Läs då
tidningen med det absolut överlägsna orts-, bygde- och idrottsreportaget!

Läs då
tidningen som ser, hör och återger allt!

Läs då
södra Hallands egen tidning!

Läs då
Laholms Tidning

— den snabba och välunderrättade ortstidningen!

— ortstidningen som äges av bygdens befolkning!

Oförändrat prenumerationspris 1947

RADIOPROGRAMMEN

Lös Eder radiolicens!

LÖRDAG

Riksprogrammet:

Morgongymnastik.
7.10 Ledare: Gösta Karås.
7.25 Ledare: Maja Carlquist.
7.45 Morgonandakt (prof. Gunnar Westin, Uppsala).
8.00 Nyheter och väderlek.
8.10—8.30 Frukostklubben. Underhållning vid morgonkaffet. Medverkande: Sigge Fürst, Andrew Walters trio m. fl.
12.00 Klockspelet från Stadshustornet; dagens dikt. Därefter: Mogens Kilde spelar på biograforgel från Palladium, Köpenhamn.
12.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Valutor och fondbörs.
12.55 Tidssignal.
13.00 Modern dansmusik av Gösta Törners orkester.
13.30 Till sjöss: Bland Ålands bränningar, beredskapsminnen ur "Vakt till sjöss". Uppläsning av Stellan Elliot.
14.00 Turandot, opera av Giacomo Puccini. Akt II från Kungl. Teatern. (Bandupptagning). Gästdirigent: Issay Dobrowen. Personer: Prinsessan Turandot — Inga Sundström; Kejsar Altoum — Simon Edwardsen; Den okände prinsen — Ebbe Cornelie; Liu — Helga Görlin; Ping — Erik Sundqvist; Pang — Gösta Björling; Pong — Arne Ohlson.
15.00 Franska berättare: Ur "Maria "Chapdelaine" av Louis Hémon. Uppläsning av Mimi Pollak.
15.30 Amerikanskt schlagernytt på grammofon.
16.00 Fram för tusenfotingen! 1:a pris i tävlingen om det bästa barnprogrammet. Personer: Olle, Stig, Tusenfotingen, Trafikkonstapeln, Expediten, Domaren, m. fl.
16.35 Pianokompositioner spelade av Hjördis Calas, Helsingfors.
17.00 Väderleksrapport.
17.10 Sång av Stockholms damkör. Dir.: Erik Ehnwall. Vid flygeln: Tore Wiberg.
17.25 Vi öppnar ett fönster. Ungdomsprogram arrangerat av Bo Teddy Ladberg och Börje Lindell.
18.00 Helgmålsringning.
18.10 Grammofonmusik.
1. Marsch ur »Trojanerna» (H. Berlioz). Londons filharmoniska ork. Dir.: Thomas Beecham.
2. Valentins bön ur »Faust» (C. Gounod). Solist: Hugo Hasslo. Dir.: Nils Grevillius.
3. Vocalise (S. Rachmaninov). Ruggiero Ricci, violin.
4. Ollonborrsvisan ur »Lille Petters resa till månen» (C. Schmalstich). Solist Irma Björck.
5. Polka (J. Suk). Chicagos symfoniork. Dir.: Frederick Stock.
6. Säg mig godnatt (L. Ray). Elsa Sigfúss, sång. Sven Gyldmarks ork.
7. Kinesisk tamburin (F. Kreisler). Pierre Luboschutz och Genia Nemenov, piano.
8. Make believe ur »Teaterbåten» (Kern-Hammerstein II). Solist: James Melton. Dir.: David Broekman.
9. What'll I do, vals (I. Berlin). Wayne Kings ork. Nancy Evans, sång.
10. Runnin' wild (Gibbs-Grey-Woods). Teddy Wilsons kvintett.
11. Tango pizzicato (Westerberg-Karl Ewert). Stig Rehnberg, sång. William Linds ork.
12. Den vackraste gåvan om julen, vals (Goon-Morris). Lennart Frenower, sång. Sven Rünos ork.
13. Svensk flygarmarsch (H. Damberg). Svea flygflottiljs musikkår. Dir.: Bertil Wiklander.
19.00 Nyheter och väderlek, dagens eko.
19.30 Gammal dansmusik av Gustav Egerstams kapell.
20.00 Konst och kulturvård. Red.: Karl-Axel Arvidsson.
20.30 Peter Tjajkovskij: Andante cantabile ur Stråkkvartett D-dur. Budapestkvartetten. (Grammofon).
20.40 Kåserier av Cello ur "Smila och småle en smula". Uppläsning av Erik Berglund (Göteborg).
21.00 Du gamla klang! Några visor om studentens lyckliga dagar. Medverkande: Olof Wahlström, Carl Skylling samt en dubbelkvartett. Ejnar Haglund kommenterar.
21.25 Hemma i Hälsingland. Andersson i Herto berättar.
21.40 Mattia Battistini sjunger. (Grammofon).
22.00 Nyheter och väderlek.
22.20 Modern dansmusik av Kaj Mortensens orkester, Köpenhamn.
23.00 Modern dansmusik på grammofon.
23.30—24.00 Modern dansmusik av Lulle Ellbojs orkester från Vinterpalatset.

SÖNDAG

Riksprogrammet:

8.00 Söndagsmorgon. (Grammofon.)
8.10 Tomtar och troll. Birgit Chenon läser "En trollsaga" av Beth Birkenhain.
8.30 Nyheter och väderlek.
8.45 En glad ton. Musik av Karl-Erik Holms ensemble.
9.05 Jordbruksnytt.
9.10 Mitt levebröd som småbrukare: Besök på en leksaksfabrik i Småland.
9.40 Personlighet och tro. I. En essay av Robert Braun. Uppläsning av Karl-Magnus Thulstrup (Göteborg).
10.00 Grammofonkonsert.
Peter Tjajkovskij: Manfred, symfoni efter en dikt av Lord Byron. Indianapolis' symfoniorkester. Dir.: Fabian Sevitzky.
11.00 Gudstjänst från Betelkapellet (Baptistsamfundet). Predikan av pastor Ernhard Gehlin. Sånger ur Psalmisten: 76; 74: 1, 4; 560. (Sv. ps. —; 39: 1, 7; 245). Sångsällskapet Harmoni sjunger: Herre, sänd Ditt ljus (Albert Runbäck) och Ära (Albert Runbäck). Solosång av Inga Lindholm: Advent (Alice Tegnér). Postludium: Fuga G-dur (Johann Sebastian Bach).
12.40 Nyheter och väderlek.
12.55 Tidssignal.
13.00 Guy Lombardos orkester och pianisten Carmen Cavallaro på grammofon.
13.40 Mozart och vår tid, en essay ur "Levande musik" av Carl Nielsen. Uppläsning av Olof Bergström.
14.10 Musik av Jelvings ensemble.
14.50 Mårten Granqvist berättar västgötahistorier ur sin bok "I klockaregården".
15.10 Offenbachkupletter sjungna av Olav Gerthel. Vid flygeln: Sten Frykberg.
15.30 När klockorna fick vigning och namn. Föredrag av teol. dr Mats Åmark (Uppsala).
15.55 Vi sjunger och spelar. Tre ungdomar om ett program.
16.25 Johannes Brahms: Kvintett h-moll för klarinett, två violiner, viola och violoncell. Thore Jansson, Endre Wolf, Matla Temko, Inge Möller och Guido Vecchi (Göteborg).
17.00 Väderleksrapport.
17.10 Grammofonmusik.
1. When I see an elephant fly Washington—Wallace). Benny Lee och Joe Crossman, sång. Lew Stones ork.
2. Min klocka, vals (Sundelin—Hasso). Bertil Boo, sång. Sven Arefeldts ork.
3. Asso di coppe, italiensk polka (H. Rossi). Colonial troubadours.
4. Det 'vel nok en dejlig dag (Gyldmark—Dam). Marguerite Viby, sång. Sven Gyldmarks ork.
5. Spellbound (David Rozsa). Al Goodmans ork. Irving Prager, violin.
6. Du, som gav mitt hjärta ro (Hansson—Wilson). Alf Alfer, sång. Dir.: Bertil Bokstedt.
7. Tarantella (C. Cui). Lamoureux-ork., Paris. Dir.: Albert Wolff.
8. Klockarian ur »Lakmé» (L. Delibes). Solist: Lily Pons. Dir.: Pietro Cimara.
9. Konsertetyd f-moll (F. Lizst). Simon Barer, piano.
10. Sången till aftonstjärnan ur »Tannhäuser» (R. Wagner). Solist: Gerhard Hüsch. Dir.: Hanns Udo Müller.
11. Adagio för stråkar (S. Barber). NBC:s symfoniork. Dir.: Arturo Toscanini.
18.00 Aftonsång från Luleå domkyrka. Predikan av domprosten Sam Perman. Psalmer: 44: 1—3; 242: 1—8; 41: 4, 5. Kören sjunger: En stjärna gick på himlen fram (Otto Olsson) och Hosianna (Georg Joseph Vogler).
19.00 Nyheter och väderlek; dagens eko.
19.30 Herr Coates upptäcker Babylon. Äventyrskomedi för radio av Gösta Rybrant. Regi: Carl-Otto Sandgren. Personer: Edgar Coates, äventyrsförfattare — Stig Järrel; James, hans betjänt — Georg Funkquist; Billy, barmästare på Ritz — Carl-Gunnar Wingård; Freddy — Rune Halvarson; Damen — Eva Dahlbeck; En man — Gösta Ericsson.
20.15 Karin Juel sjunger visor från skilda länder. Vid flygeln: Maja Hägglund (Östersund).
20.35 Det var och det var inte. Zigenarsagor presenterade av Carl-Herman Tillhagen och Johan Dimitri-Taikon.
21.10 Från Kungl. Teaterns föreställning till 100-årsminnet av Andreas Halléns födelse. Dir.: Sixten Ehrling.
22.00 Nyheter och väderlek.
22.15 Hälsningar till sjömän.
23.30—24.30 Julklappsvaka med Margareta Kjellberg, Erik Franks trio och Comedian Harmonists. (Grammofon).

Svenska Europahjälpen,
Hovslagaregatan 2, Stockholm. postgiro 900 700.

MÅNDAG

Riksprogrammet:

7.45 Morgonandakt (pastor J. W. Johnsson).
8.00 Nyheter och väderlek.
12.00 Klockspelet från Stadshustornet; dagens dikt. Därefter: Madame Yvettes trio spelar (Göteborg).
12.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Valutor och fondbörs.
12.55 Tidssignal.
13.00 London radioorkester spelar engelsk musik. Dir.: Denis Wright. (Specialupptagning).
13.35 Snickar Österdahls kista, en novell av Sigfrid Siwertz. Uppläsning av Toivo Pawlo.
14.00 Jan Pontén spelar på Göteborgs konserthusorgel.
14.30 Gossen med det blå paraplyet. Saga Sjöberg läser en saga av Birgit Elenius-Hanes.
14.45—15.00 Sång av Gunhild Gråhns. Vid flygeln: Willard Ringstrand.
17.00 Väderleksrapport.
17.10 Tvillingarna lackar julklappar. Underhållning för barn av Birgitta Bohman.
17.40 Grammofonmusik.
1. Förspel till en fauns eftermiddag (C. Debussy). Amsterdams konserthusork. Dir.: Willem Mengelberg.
2. a) Infidelité (R. Hahn). b) Mandolinmelodi (G. Dupont). Povla Frijsh, sång.
3. Polonäs B-dur (F. Chopin). Benno Moiseiwitsch, piano.
4. Sången om loppan (M. Mussorgskij). Fjodor Sjaljapin, sång. Dir.: Eugene Goossens.
5. Negro spiritual (Dvorak—Kreisler). Yehudi Menuhin, violin.
6. Halcyon days ur sviten The three Elisabets (E. Coates). The National Symphony Orchestra. Dir.: tonsättaren.
7. Close as pages in a book, ur »Up in Central Park» (S. Romberg). Solister: Jeanette MacDonald och Robert Merrill. Russell Bennetts ork.
8. In the shade of the old apple tree (van Alstyne—Williams). Maurice Roccos ensemble.
9. Min lyckliga dag, vals (Määrd—Iseborg). Margreth Määrd, sång. Einar Groths ork.
10. Matrospolka (S. Dahlén). Stefan Dahlén, dragspel.
11. Cowboymelodier (Willard—Morgan—Iseborg). Kvartetten Synkopen, sång.
12. American patrol, foxtrot (Meecham—Gray). Glenn Millers ork.
18.35 Riksdagskrönika av red. Torvald Sachs.
19.00 Nyheter och väderlek; dagens eko.
19.30 "Singing ay, ay and juppi jay". En rapsodi kring nationernas soldatsånger under medverkan av Gösta Björling, Sven-Olof Sandberg, Radiomanskören, Radiotjänsts underhållningsorkester och Kabaretorkestern. Arr. och dir.: C. A. Liholm. (Bandrepris).
20.35 Historia i ett nötskal. Ett program av Sven Ulric Palme och Nils-Olof Franzén.
21.15 I arrangörens verkstad. Liten intervju med Sune Waldimir.
21.40 Att hålla ordning i sin själ. Föredrag av Poul Bjerre.
22.00 Nyheter och väderlek
22.15 Hälsningar till sjömän.
23.30—0.30 Julklappsvaka med Molly Asbrink, Torsten Cassel och Folke Reinholdsons kapell. Vid flygeln: Camilla Liedbergius.

Dagens namn:
TOMAS.
Solen går upp kl. 8,57 och ned kl. 3.26.

Morgondagens namn:
NATANAEL.
Solen går upp kl. 8.57 och ned kl. 3.24.

Måndagens namn:
ADAM.
Solen går upp kl. 8.58 och ned kl. 3.24.

EXKEJSARINNAN LEVER I ARMOD.

Kejsar Wilhelms änka, exkejsarinnan Hermine, vars öde varit okänt efter ryssarnas inmarsch i Tyskland, har nu enligt DN anträffas i ett litet hus i Frankfurt an der Oder hos en ukrainsk flyktingfamilj.

Exkejsarinnan står under rysk bevakning, men får röra sig fritt i Frankfurts omgivningar. Exkejsarinnan, som nu ser ut som en fattig gammal dam i sin slitna dräkt, låter sig ännu tilltalas med "Eders majestät". Hon har haft besök av flera av sina bekanta, som fått tillstånd att avlägga visit hos henne, dock först efter förhör i den ryska kommendanturen. Vid dessa besök har hon mottagit sina gäster med alla de ceremonier som hörde till hela den gamla "preussiska traditionen".

Exkejsarinnan får samma livsmedelsransoner som den icke arbetande befolkningen, och en anhållan från henne om att få flytta in i ett av Hohenzollernfamiljens hus i Berlin har avslagits av ryssarna. Exkejsarinnan Hermine bodde under kriget på ett slott i Schlesien och flydde för de ryska trupperna till Harz. Härifrån skrev hon ett brev till marskalk Sjukov, vilket medförde att hon häktades av ryska polisen. Hon fördes på en lastbil till Frankfurt. Då bilen passerade Berlin fick exkejsarinnan tillfälle att kasta ned en lapp, adresserad till sina vänner, på gatan. Häri meddelade hon dem att hon förts till Frankfurt an der Oder.

INGET KUL ATT FILMA.

Barn och djur är det besvärligaste att ha i en filmateljé — säger regissör Anders Henriksson, som söker en lämplig Åke till en engelska versionen av filmatiseringen av Bertil Malmbergs "Åke och hans värld". Ett tiotal engelska och svenska engelsktalande barn har provfilmat, bl. a. hr Henriksons 6 1/2-årige son Mathias. Men det äpplet föll mycket långt från trädet.

— Vad står dom och glor på? — undrade Mathias då han såg elektriker och annat folk runt omkring sig.

Efter förklaring av fadern sade Mathias:

— Äsch, nu åker jag hem.

När han kom hem undrade mor hur det varit.

— Det var inget kul — tyckte Mathias — och så måste man ju gå upp så tidigt om mornarna.

Föräldrarna Henriksom drog i hemlighet en lättnadens suck.

FINLÄNDSK HUMOR.

Förra året försiggick skärmbildsfotografering i Arbetets Vänners lokal i Vasa. I samma hus, men icke i samma lokal var Svenska Folkpartiets valkansli (det var i riksdagsvalens tider) inrymt. En gumma rörde sig i trakterna av huset, steg i en kö och skuffades så småningom in i ett avklädningsrum. Först hade hon emellertid i ett yttre rum blivit noggrant utfrågad om sina egna och förfädrens eventuella lungsjukdomar och andra personalia. När hon i avklädningsrummet ombads att skynda sig med avklädningen utbrast hon på genuin dialekt:

— E' va' naa va' e' va' mytji om och men ti få eds' vaallängdsutdraaje!

(Garms julnummer.)

SNOPPAD.

Gedal berättar i Signalen:

Under det första världskriget, då ångan dominerade driften, brast värmeslangarna då och då. Så hände även en gång när ett nattsnälltåg anlänt till Nyköpings Central. Olyckligtvis var det också mellan två sovvagnar. Medan slangbytet pågick öppnades ett fönster i en 1:a klassvagn och en välfödd handelsresande lutade sig ut och frågade vad som stod på.

— Det är en värmeslag som brustit, förklarade en konduktör.

— Jaså, strejkar den fan? kom det försmädligt från fönstret.

— Nej, han brast av välmåga, replikerade den slagfärdige konduktören.

RÅTTAN VÄNDER OM....

(Forts. fr. sid. 5)

Monika kom efter honom ut i hallen. Han tog av sig tomtedräkten, men undvek att se på henne.

— Min pappa hälsar och ber er stanna och äta en bit tillsammans med oss. Jag blir så glad om ni vill göra det.

— Dörren öppnades bakom dem, den sjuke kom ut i hallen. Han hade svept en morgonrock över pyjamasen.

— Monika. Gå in till barnen en stund. Jag vill tacka tomten på tu man hand.

Hon gick. Råttans pulsar bultade som om de ville spränga honom där han stod ensam framför direktör Berglind.

— Tack, unge vän! Tack för paketet! Jag anade nästan att det var det ni skulle hämta när ni gick. Det var den bästa julklapp jag kunde få.

— Ni kände... alltså igen... mej, mumlade Råttan och såg i golvet.

— Ja. Jag kände igen er i samma ögonblick ni kom in i rummet. Ni har handlat som en rejäl karl. Nu hoppas jag ni vill dela vårt julbord. Min dotter skulle bli mycket ledsen om ni gick nu.

Råttan besvarade hans leende. Hans hjärta hamrade inte längre så våldsamt. Men när han kom in i rummet och såg glittret i Monikas ögon kände han hur det slog och dunkade igen. Det var av glädje nu, en glädje så stor att han ville brista i gråt.

Han såg på barnen, som glömska av allt omkring dem slet papperen från sina julklappar. Då kom han ihåg, att han också hade ett paket att öppna, och med fingrar som darrade av barnslig nyfikenhet lossade han försiktigt på snöret kring julklappen från Monika.

MÄTTA ETT HUNGRIGT BARN
genom Rädda Barnens insamling för Europas barn. Postgiro 900 100.

PRISET PÅ DANSK PILSNER HÖJT ÅTTA GÅNGER PÅ SJU ÅR.

De olika danska finansministrarnas käraste skatteobjekt är sprit, öl och tobak. Här behövs inget Brattsystem för att främja avhållsamheten. Det ombesörjes enbart genom skatterna, som nu är så höga att en utpräglad köpstrejk förmärkts de senaste månaderna. Trots detta skall priset höjas på pilsner och bayerskt öl från och med nyår. En pilsner i detaljhandeln kommer då upp i 60 öre. Därmed har pilsnern stigit inte mindre än åtta gånger under de senaste sju åren. 1939 gav man 30 öre för en pilsner.

Tussekatt på äventyr.

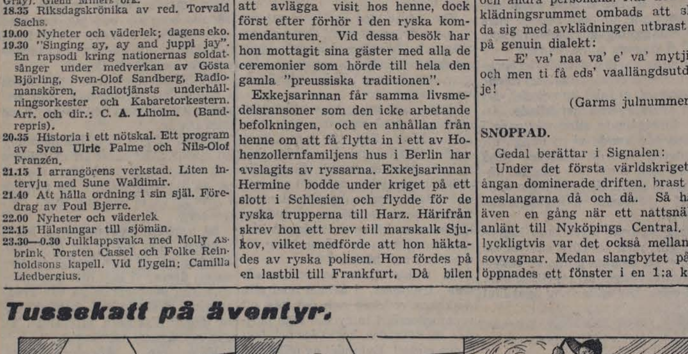

B A S K E R V I L L E

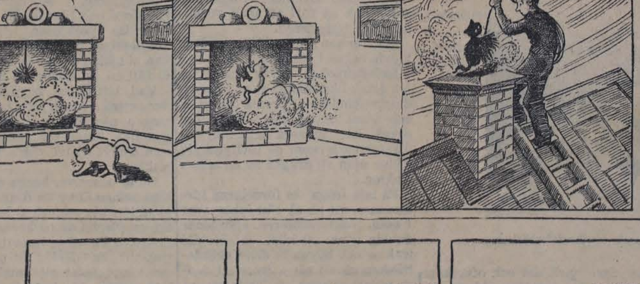

---

(18)

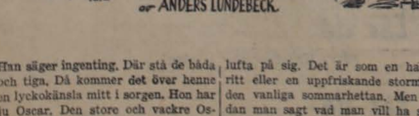

Han säger ingenting. Där stå de båda och tiga. Då kommer det över henne en lyckokänsla mitt i sorgen. Hon har ju Oscar. Den store och vackre Oscar! Hon ser upp mot hans ansikte, kysser hans kind och säger: — Kom nu Oscar, så går vi ner igen till dina föräldrar i salongen. — — —

Ingenting är en värre börda i livet än ett alltför hett temperament. Bevare oss från att ha för litet av varan, men bevare oss också från att ha så mycket av den som Hans Majestät och hans gemål! När det hettar åt huvudet och bränner åt hjärttrakten ramlar tungan iväg med de besynnerligaste saker och samtidigt känner man en viss lättnad att få lufta på sig. Det är som en hastig ritt eller en uppfriskande stormil i den vanliga sommarhettan. Men sedan man sagt vad man vill ha sagt och ändock mycket mera är det inte lika behagligt. Då sitter man där igen och är förtvivlad över sig själv och detta omöjliga temperament. Det här lilla grälet eller meningsutbytet var det första mellan Deras Majestät alltsedan drottningens hemkomst och det verkade också stimulerande. Inte var man oense, fast man hade skilda åsikter i ett och annat som äkta makar ha rätt att ha. Men den stora olyckan var, att man i hettan alldeles glömt bort detta förtjusande barn, som man älskar och som man vill göra allt för. Oscar vet hur det egna blodet är, men tydligen blev det för mycket för Joséphine. Vad gör man nu? — — —

Hade det gällt Brahe eller vem som helst hade Hans Majestät ögonblickligen ringt och varit på ett strålande lynne igen. Hade kanske givit någon present eller dekoration.

Eller också hade man börjat tala om annat och låtsas som om det regnat. Men inför sin egen svärdotter, som är nykomling och som man älskar och beundrar, kan man inte göra något sådant. Vad gör man?

Heter man drottning Désirée och återkommer till sans och vanlig ordning, brukar man vanligtvis gå in i sina inre rum och låta det hela dunsta bort eller också befaller man fram vagnen och åker ut. Men inför detta Eugénes förtjusande flickebarn, som blivit ens egen sonhustru, kan man icke bära sig åt så. Man kan inte gå in i sina inre rum eftersom man inte är hemma utan gäst hos bemälda flickebarnet-sonhustrun. Man kan inte heller åka sin väg och man kan absolut inte skicka bud ut till andra paviljongen efter uppvaktningen, så det kommer ut att det varit oväder, ty sådant märks genast. Vad gör man?

Jo, Hans Majestät går fram och tillbaka och hostar och sätter sig esomoftast på närmaste stol för att så återtaga promenaden framför drottningen, som sitter i soffan och knackar med solfjädern i bordsskivan. Ingen av dem säger ett ord och ingen har lust till det heller. —

Så tedde sig scenen, när dörren gick upp för Oscar och Joséphine. De båda gamla sågo närmast ut som skamsna, mycket skamsna skolbarn. Men Joséphine gick fram och neg och bad om ursäkt för sin försumlighet och opasslighet nyss. Papa ljusnade och kysste hennes panna och chére maman strålade upp. Som på ett givet tecken rusade ursäkterna från dem bägge på en gång, men det var ursäkter för det heta temperamentet — inga ursäkter för det sagda. Med stora blå ögon åhörde Joséphine förklaringarna. Och hon märkte att det sagda om Bonaparterna var sagt. Kvällen blev förstörd. Oscar försökte väl med sin sång få upp stämningen igen och papa försökte att med sin konversation framtvinga ett glatt skratt från Joséphine, men två repliker från den unga sonhustrun satte stopp för all stämning i afton. Den ena var en mycket bestämd order till kammarherren att omedelbart skicka efter abbé Studach till aftonbönen hos kronprinsessan, den andra ett saktmodigt och fast — Jag ber att aldrig någonsin mer behöva tala om mina släktingar, till chére maman, när denna ville taga upp ett samtal med Joséphine om hennes snälla Vati i München. Då såg drottning Désirée hjälplös ut och uppmanade kungen att bryta upp. Ett mycket olyckligt kungapar åkte hem till Stockholms slott.

När vagnen med majestäterna rullat bort tog Joséphine Oscars arm och föreslog en promenad i parken. Det blev inte mycket sagt under trädens juniskymning. Båda voro taktfulla naturer och det hade varit lika olämpligt att inleda samtal om andra ämnen som att återkomma till det nyss passerade. Joséphines smala hand vilade fast och tryggt på Oscars arm och han kände hennes förtroende som en andakt. För Oscar var detta något alldeles nytt. Han var långt ifrån främmande för unga kvinnors sorg och tårar, men hittills hade han aldrig träffat en ung flicka eller kvinna, som med ett så blitt och ändock helgjutet väsen kunde taga emot och bära en sorg. Han hade velat säga henne det, men dels var han alltför imponerad av Joséphines lugn, dels var det inte utan att han själv kände en viss rädsla för att på ett eller annat sätt bli så omedvetet taktlös som hans föräldrar nyss.

Oscar slog ett slutackord på pianot och reste sig.

— Vet du, jag tycker vi skulle göra något rasande roligt nu, sade han och såg tjuvpojksaktig ut. — Vad då? Sextonåringen var genast i samförstånd. — Vi skall överraska på slottet i Stockholm. — Joséphine blev långlagd i ansiktet och trutade med munnen. Kunde det nu vara roligt att återse de båda gamla sedan man skilts åt under så tryckt stämning. Kallade Oscar det för ett nöje? Joséphine bet sig i läppen.

— Nu skall lilla vännen höra på, sade Oscar och började gå fram och tillbaka i rummet med Joséphine vid armen. Det går inte an att vara ledsen på papa och chére maman längre.

— Men Oscar, Joséphine tvärstannade och släppte hans arm, det är jag inte heller.

Forts.